

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejemov mesečno . . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Ilustrati: ==
Enostopna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za večkrat primeren popust.
Površna oznaka, zabavo, oznaka št.:
enostopna petlitvrsta po 23 v.
== Poslano: ==
enostopna petlitvrsta po 40 v.
Izda vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bozn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Odločilni vpliv avstrijske zmage pri Limanovi.

Sedaj so Rusi vsled naše zmage v osemndnevni bitki pri Limanovi morali izvajati posledice. Odpor glavne ruske sile je zlomljen. Tudi ob Bzuri in Miazgi so opustili vsak odpor; umikovalno gibanje, ki se je pričelo dne 7. decembra s porazom pri Vjelički—Dobczyce v zahodni Galiciji in se počasi raztegnilo tudi na južno in srednje Poljsko, je potegnilo za seboj tudi na severnem Poljskem stoječe tri ruske armade.

Odločitev v tretjem delu vojske proti Rusiji je padla na obeh krilih. Operacije so se pričele z nenadno ofenzivo neke nemške armade med Vislo in Varto. Nato so se razvili na celi črti hudi boji, ki so bili posebno pri Lodzu in Lowiczu posebno srčiti. Dne 6. decembra je padel Lodz v nemške roke in Rusi so se umaknili do reke Miazge.

Po teh velikih bojih je na severnem Poljskem do 12. decembra nastala nekaka pavza; nemške čete so sicer še nadalje napadale, vendar so se boji vršili vedno na istem ozemlju.

Sedaj se je pričela velikopotezna ofenziva v zahodni Galiciji. Nemški zmagi pri Lodzu je 12. decembra sledila velika naša zmaga pri Limanovi. Bitka je tu trajala od 6. do 12. decembra. Pravzaprav bi se morala imenovati bitka med Vjeličko in Limanovo. Dne 7. decembra je izvojevalo naše levo krilo velik uspeh z osvojitvijo močno utrjenih ruskih postojank med Vjeličko in Limanovo; sovražnik se je umaknil proti Niepolomicam, vendar se je še držal pri Tymbarku in Limanovi. Dne 12. decembra je bilo južno rusko krilo pri Limanovi odločilno premagano in prisiljeno, da se je umaknilo. Rusi so se umikali pri spodnjem Dunajcu; napredovanje avstrijskih čez Karpaty predrla čet je pospešilo rusko umikanje. Vsled tega umikanja je postal položaj za rusko armado na južnem Poljskem nevaren. Zato so se tudi tu pričeli umikati. Močne avstrijske čete so tudi med Piotrkowom in Nowo Radomskom prisilile sovražnika, da se je umak-

nil. Avstrijske čete so z naskokom osvojile Piotrkow in Przedborz.

Velika zmaga naših čet v osemndnevni bitki pri Limanovi je tedaj odločilno vplivala na položaj celokupne ruske armade.

Zasledovanje poražene ruske armade je sedaj v polnem teku. Prihodnje dni bomo najbrže izvedeli, kako se bo položaj nadalje razvil. Poročila, kako se bo izkoristil izvojevani uspeh, še manjkajo. Za Ruso najbolj kritična točka je sedaj v vzhodni Galiciji. Naše čete napadajo tam trdovratno se borečega sovražnika z izredno hrabrostjo.

Ruska ošabnost je hotela preplaviti Galicijo in vzhodno Prusko, obenem pa napraviti z Rusko Poljskega sunek v srce Nemčije. To je bilo pa preveč in tudi neštete legije carja niso zadostovale za izvršitev tega načrta. Sedaj se ruske čete, močno skrčene, umikajo nazaj proti trdnjavam ob Visli, odkoder so prišle začetkom novembra gotove zmage. Kako se bo sedaj razvil položaj v Galiciji, o tem govoriti je še prezgodaj. Vendar pa že danes lahko rečemo, da je zadnji poraz ruske glavne sile eden največjih in posledic polnih vojni dogodkov.

O zadnjih vojnih dogodkih piše v »Neue Freie Presse« podmaršal Ivan pl. Cvitkovič med drugim: »Odločitev je padla. Od Rusov napovedana ofenziva proti Šleziji in Poznanjskem je prenehala biti nevarnost. Ogrska in zahodna Galicija se smeta iz cellega srca oddahniti. Mora severne nevarnosti je zbežala od nas. Nobenega dvoma ni več, da je odpor glavne ruske sile v Galiciji in na Poljskem zlomljen.« V istem listu piše nek visok general: »Če in v koliki meri ima Rusija še svežih čet, od tega je odvisno, če bo od zaveznikov izvojevani uspeh pomemben in trajen.«

Umikanje ruskih armad.

Poraženo rusko armado avstrijsko-nemške čete zasledujejo. Največjega pomena za armado na severnem Poljskem je bilo zavzetje močno utrjene ruske postojanke pri Piotrkowu, katerega so zasedle avstrijske čete. Vsled tega je postal položaj ob Miazgi za Ruso nevzdržljiv. Rusi se tu umikajo čez Pilico proti Opocznu. Enake važnosti je tudi pri Przedborzu izvojevan uspeh. Tudi to močno rusko postojanko so zavzele avstrijske čete. Ta dva uspeha sta največjega pomena za nadaljnji razvoj dogodkov. V močne ruske postojanke ob Pilici je s tem zabita mogočna zagozda. Najbližja ruska defenzivna črta je sedaj Opoczno—Kjelce. Na tem bojišču, med Nowo Radomskom in Krakovom, so imeli Ru-

si okoli 20 armadnih zborov s številnimi rezervami. Za vsakim zborom je neprestano vozilo material in živila 1200 do 1500 voz.

Uspehi posebne važnosti je izvojevala Boroevičeva armada v Galiciji. Rusi so bili vrženi iz že davno pripravljenih, močno utrjenih postojank na črti Krosno—Zakliczyn. Sovražnika sedaj naše čete zasledujejo. Zadnje čete zahodne ruske armadne skupine so se včeraj še upirale ob spodnjem Dunajcu in severovzhodno od Liska, da krijejo umikanje glavnih ruskih čet.

Najbližje ozemlje, ki ga mora sedaj doseči ruska armada, je črta Varšava—Ivanogorod ob Visli do izliva reke San. Ta velika ovira bo zopet ločila obe sovražni armadi, desno rusko krilo se bo opiralo na omenjeni trdnjavi, levo pa začasno na Przemysl. V katero smer se bo umaknila ruska armada, ki se bojuje v vzhodni Galiciji, se lahko le sodi, ne pa določi. Mogoče, da bo potisnjena k Visli, ali pa se bo umaknila v severovzhodni smeri proti izlivu Sana. Przemysl bo v obeh slučajih zopet oproščen. Pričakovati je še posebnega ruskega odpora ob spodnjem Sanu.

Pri vsem veselju nad izvojevanim uspehom pa ne smemo pregledati, da je sovražnik sicer poražen in prisiljen, da se umika, vendar pa za nadaljnjo defenzivo še ne v odločilni smeri oslavljen. Rusi se bodo zopet ustavili. Umikanje vodi izredčne ruske vrste iz široke čete v ožjo, kar olajšuje sovražno defenzivo. V splošnem je to umikanje zbirališče na ožjem prostoru. Če bo mogoče energično zasledovanje izkoristiti, se ne ve. Pozabiti pa ne smemo, da so Rusi mojstri v umikovalni strategiji.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 18. decembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 18. decembra dopoldne:

Na vzhodni in zahodni pruski meji se položaj ni izpremenil.

Na Poljskem zasledujemo naprej sovražnika, ki se umika.

RUSI SE UMIKAJO NA 400 km DOLGI ČRTI — PIOTRKOW IN PRZEDBORZ ZAVZETA. — RUSI VRŽENI IZ POSTOJANK NA ČRTI KROSNO—ZAKLICZYN. — NADALJEVANJE BOJEV PRI PRZEMYSLU.

Dunaj, 18. decembra. Uradno se razglša: Poražene ruske glavne sile se zasledujejo na celi čez 400 km dolgi črti od Krosnega do izliva Bzure. Včeraj je bil sovražnik vržen tudi iz njegovih postojank na severnem predkarpatskem ozemlju med Krosnom in Zakliczynom. Ob spodnjem

LISTEK.

Ob grobu plemenitega vzor-časnika.

† Major generalnega štaba Maksimiljan Kraus.

Rodil se je dne 16. decembra 1. 1876. v Trstu. Njegov oče, živeč sedaj na Dunaju kot vpokojen nadinspektor c. kr. piv. južne železnice. — Oče je bil premeščen iz Trsta v Maribor — kjer je vstopil sin Maksimiljan v ljudsko šolo in dovršil istotam tudi spodnjo gimnazijo. Vseskozi priden dečko je bil — vedno odličnjak.

Stanoval je njegov oče blizu vojaškega vežbališča. — Že kot učenec ljudske šole je Maks imel priliko opazovati vojake, ki so vežbali v poblizju. Kadar je imel kaj prostega časa, je opazoval vojaške vaje; — vedno bolj se mu je dopadal vojaški stan. Premišljeval je pomen vojaškega poklica in ko je postal mladenič, je vedno bolj stremil za vojaškim stanom. Najbolj priljubljen predmet mu je bila zgodovina, z občudovanjem je čital junaške čine Leopolda V. Babenberžana, Rüdigerja Starhemberga, Evgena Savojskega, Karela Lotharinskega, Ludovika V. mejnega grofa Badenškega, nadvojvo-

de Karola, nadvojvode Albrehta, vojaškega očeta Radeckija, admirala Tetchthofa itd.

Ni čuda torej, da je tudi on, kakor je pisal sam v nalogi vsprejemnega izpita v kadetno šolo »Zakaj hočem postati vojak: »trdno sem sklenil, da hočem tudi jaz stopiti v ta stan, kateremu so pripadali najslavnejši možje naše domovine. Obljubujem, da si bom z vztrajno pridnostjo in vzornim vedenjem prizadeval postati vrl stotnik in da bom takrat, ko bo naša ljuba Avstrija ogrožena od sovražnikov klicala vojnike pod orožje, tudi jaz šel zanj v boj s trdnim sklepom, da darujem svoje življenje domovini. Moje geslo pa je in ostane vedno: moje imetje, moja kri in vse kar premorem: »Za vero, cesarja in domovino.«

Svojo obljubo, ki jo je storil kot mladenič, je držal tudi v pravem pomenu besede.

Po dovršenem sprejemnem izpitu je vstopil dne 17. septembra leta 1890 v pionirsko kadetno šolo v Hainsburgu. Tudi tukaj je bil prvi in je bil uvrščen po dovršenju iste dne 18. avgusta 1894. leta kot praporščak k bataljonu pionirjev številka 15. Poročnik je postal dne 1. novembra leta 1895. in takrat premeščen k železničnemu in brzojav-

nemu polku v Korneuburg, kjer je postal tudi dne 1. novembra 1899. leta nadporočnik. Zaposlen je bil med tem časom pri gradbi vojaške železnice Banjaluka — Doberlin, potem pri vežbanju rezervistov v trdnjavski službi v Krakovu. Za njegovo ogromno pridnost in vseskozi uspešno delovanje si je pridobil častno povelje direktorije vojaške železnice in poveljstva krakovske trdnjave. Leta 1900 je bil komandiran v praktično obratno službo v področju c. kr. državne železnične direktorije v Lvovu. Po šestmesečni pridelitvi je napravil obratni in brzojavni izpit z izvrstnim uspehom.

Na podlagi teh izpitov in pripravljane službe je dobil izpričevalo usposobljenosti k samostojnemu izvajanju obratne železnične službe.

Med tem časom se je pripravil za vsprejemne izpite v vojno šolo — postal jih je z izvrstnim uspehom in bil sprejet v vojno šolo. Leta 1903 je dovršil vojno šolo z izvrstnim uspehom in bil spoznan prav dobro usposobljenim za službovanje v generalnem štabu.

Istega leta meseca novembra je bil dodeljen kot nadporočnik generalnemu štabu demobranske divizije v Ino-mostu.

Leta 1906 meseca junija je bil prestavljen kot generalštabni častnik k

demobranskemu brigadnemu poveljstvu v Ljubljano. Dne 1. novembra leta 1906 je avanziral za stotnika pri c. in kr. pehotnem polku številka 57 v Tarnovu. Julija meseca leta 1908 je bil dodeljen c. in kr. kornemu poveljstvu številka 15 v Sarajevu in bil sprejet s 1. novembrom kot stotnik v generalni štab. Meseca marca leta 1909 je bil prestavljen v isti lastnosti k 13. kornemu poveljstvu v Zagreb. Maja leta 1913 je bil imenovan za generalštabšefa tukajšnje 28. pehotne divizije in postal 1. novembra lanskega leta major v generalnem štabu.

Za izvrstno službovanje je dobil leta 1910, leta 1911 dvakrat in leta 1913, preden je bil v Ljubljano prestavljen, zopet pohvalne častne diplome dotičnih kornih poveljstev.

Dne 21. septembra 1913 je bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem, letos si je na severnem bojišču k temu pridobil še vojno dekoracijo.

Razen tega križca je bil tudi še imejitelj vojaške spominske kolajne, spominskega jubilejskega križca, spominske kolajne bosanske aneksijske in spominskega križca leta 1912/13.

On je bil tisti mož, ki je bil povodom letošnje mobilizacije provzročitelj in duša večerne slavnostne prireditve v Ljubljani. Skoraj dan na dan je imel

Dunajcu so zvezne čete v boju s sovražniki zadnjimi četami.

Na južnem Poljskem se vrši prodiranje brez večjih bojov. Piotrkow je bil predvčerajšnjim zavzet od c. in kr. pešpolka Viljem I., nemški cesar in kralj pruski števila 34. Przedborz pa včeraj od oddelkov pešpolka št. 31.

Hrabra przemyslska posadka nadaljuje svoje boje v nadaljnjem trdnjanskem predozemlju uspešno.

Položaj v Karpatih se ni bistveno izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, gen. major.

× × ×

Piotrkow je glavno mesto istoimenske gubernije na Rusko Poljskem. Mimo mesta gre železnica Dunaj—Varšava. Mesto šteje okoli 35.000 prebivalcev, med njimi veliko judov, ki stanujejo v posebnem delu mesta. Piotrkow je eno najstarejših mest bivšega poljskega kraljestva. Pod Jagelonci so tu zborovali poljski državni zbori in bili kronani poljski kralji. Kralj Kazimir Veliki je mesto zelo utrdil in sezidal krasen grad. Danes ni več utrdb. Piotrkow je bil do zadnjega časa sedež ruskega glavnega poveljstva.

Przedborz leži kakih 50 km jugovzhodno od Piotrkowa ob reki Pilici. Mesto, ki šteje 8000 prebivalcev, je važno križišče cest v Nowo Radomsk in Konsk.

ODLOČITEV PRI LIMANOVU PADLA VSLED PONOČNEGA NAPADA NAŠIH ČET.

Vojni poročevalci poročajo: Obiskali smo zahodno-gališka bojišča, kjer je bila pri Limanovi ruska ofenziva po osem dnevnem boju zlomljena. Rusi so izgubili neizmerno veliko mrtvih in ujetnikov. Bitko je odločil ponočni napad avstrijskih čet na utrjene ruske postojanke. Naši vojaki so šli nad sovražnika s puškinimi kopiti. V Novem Sandecu, ki so ga naši zopet zavzeli, so bile naše čete z velikim navdušenjem sprejete.

POROČILO MARŠALA HINDENBURGA CESARJU VILJEMU.

Berolin, 18. decembra. Generalfeldmaršal Hindenburg je včeraj zjutraj nemškemu cesarju Viljemu telefonično z vzhodnega bojišča v berlinski dvor poročal: »Na celi črti smo zmagali.« »Vossische Zeitung« pristavlja: V tukajšnjih poučenih krogih se sodi, da bo do Božiča vzhodno bojišče popolnoma očiščeno Rusov.

RUSKO POROČILO.

»Berliner Tageblatt« piše: V Peterburgu je bilo izdano 16. t. m. sledeče uradno poročilo: »Pri Mlawi se nadaljuje naša akcija z uspehom. Na levem bregu se še nadalje vrši koncentriranje nemških čet. Iz okolice reke pri Ilowu se poroča o navzočnosti mnogih nemških kontingentov. Dne 14. decembra so se vršili med Lowiczem, Vislo in levim bregom Bzure trdovratni boji z vedno menjajajočo se ofenzivo in defenzivo. Naše čete so se morale končno nekoliko umakniti, vendar smo pa na drugih točkah dosegli gotova napredovanja. Na ostali fronti so bili boji manj silni.

Peterburški poročevalec lista »Se-colo« brzojavlja: V Galiciji se je pričela v okraju Doline, južno od reke Stryj protiofenziva močnih avstrijskih čet. Južno od Krakova se boji nadaljujejo.

RUSI SE IZGOVARJAJO NA SLABO VREME.

London, 18. decembra. Vojni poročevalec lista »Morningpost« v Rusiji toži, da

je zelo slabo vreme oviralo prodiranje Rusov. Rusom bi ugajalo, če bi zamrznila jezera, reke in poplavljeni ozemlja, ker razpolagajo z velikim številom sani. Dozdaj je pa padla temperatura le mimogrede pod ničlo. Začetkom decembra je močno snežilo. Vreme so porabili Rusi za vojskino zvijačo. Ponoči so se Rusi, oblečeni v velike, bele plašče, plazili do nemških žičnih ograj, katere so prerezali. Nek vojak je v svoji predrznosti prišel za elektriko napojeno žico. Kričal je in izdal zvijačo. Drugi dan so pa Nemci z živinsko soljo in z rumenim peskom belo snežno odejo izpremenili v črno polje.

ŽELEZNICE POVZROČILE RUSKE NEUSPEHE.

London. Vojaški sodrudnik lista »Times« piše: Rusom se ni posrečilo Nemcev vreči iz Poljske. Tega ni krivo pomanjkanje moštva ali pa poguma, ampak pomanjkanje železnic. Dve ruski armadi sta se morali dvakrat z velikimi izgubami umakniti vsled pomanjkljive zveze železnic, do čim so mogli Nemci vsled dobrih zvez vreči na odločilna mesta dovolj čet. Rusi morajo pričeti takoj po vsem Poljskem zidati nove povprečne železnice, da bodo lahko čete z ene na drugo stran prevažali. Vsak dan zgrade lahko 20 km železnice. Dokler ne bodo tega storili, bodo vedno na slabšem kot Nemci.

ZEPELINOV ZRAKOPLOV NAD VARŠAVO.

»Varšavski Kurjer« poroča o obisku nekega Zeppelinovega zrakoplova 9. decembra nad Varšavo: Danes zjutraj ob 7. uri se je nad mestom pojavil neki Zeppelinov zrakoplov. Artiljerija je takoj silovito streljala nanj, a zrakoplov se za strele ni zmenil. Drzno je plaval nad mestom, nato so pa metali iz njega na raznih krajih bombe, ki so povzročile veliko škode. Porušeni sta dve hiši v Kolski ulici, Opolska vojašnica in pravoslavna gimnazija. Bombe so popolnoma porušile nekaj cest. Brzojavna zveza s Petrogradom je prekinjena. Iz zrakoplova so vrgli 18 bomb. Čez eno uro je odplul zrakoplov proti Lodzu. Ubilih je bilo 90, ranjenih pa 140 oseb.

ARETACIJE V VARŠAVI.

V Varšavi so Rusi aretirali več poljskih voditeljev.

ARMADNO POVELJE NA POVELJSTVO TRDNJAVE KRAKOV.

Po končanih bojih pri Krakovem je izdal feldmaršal nadvojvoda Friderik povelje na poveljstvo trdnjave Krakov. Povelje pravi med drugim:

V bojih pri Krakovem je bila ukazana skupna operacija trdnjaviških čet z drugimi četami. Pri tem boju se je poveljstvo trdnjave zelo odlikovalo in veliko pripomoglo k pridobljeni zmagi in porazu sovražnika. Posadka je večkrat izpadla in streljala s težkimi topovi zelo spretno in tako sovražnika prisilila, da se je ustavil in umaknil. Skrbela je tudi za municijo za armado. Posebno hvalevredna je točnost in iznajdljivost, s katero je poveljstvo nastopalo. Zato mu izraža poveljnik armade posebno priznanje v imenu vojnega gospoda.

ZOPET OTVORJENE ŽELEZNIŠKE ZVEZE V GALICIJI.

»Čas« poroča, da so 17. t. m. zopet obnovili železniško zvezo z Limanovo. Te dni otvorijo na gališki transverzalni železnici tudi promet do Novega Sandeca.

»Nowa Reforma« poroča: Železnico v Kocmyrzow, Klaj—Podleze, Limanova, Zakopane so zopet za zdaj le v vojaške svrhe otvorili. Zveza z Bochnijo se je otvorila

18. t. m. Tudi progi Biez—Jaslo in Krosno sta prosti.

K BOJEM V KARPATIH.

»Az Est« poroča iz Marmaros-Szigeta dne 18. decembra: Napadli smo pri Toronyi vpadle Ruse in včeraj zvečer je prišlo do spopada že pri Maydanka. Sovražnik se umika. Naše čete imajo izborna vodstva in pozicije. Sovražnika, ki je bežal čez črto Körösmezo—Dolatyn, smo pregnali že do Mikuliczyna v Galiciji.

Z bojišča v Karpatih poroča »Grazer Volksblatt«: Cerniranje Przemysla in preložitve obrambne črte pred Krakov je zahtevala, da smo Bukovino začasno prepustili Rusom. Gotovo je tudi bilo, da se bodo zopet pričeli boji v Karpatih. Sedaj v komitatih Saros in Zemplen ni nobenega Rusa več. Novi boji se pa razvijajo v komitatih Bereg in Marmaros. V komitatu Bereg se že nekaj dni vrše boji, in sicer v dolinah rek Vezerzmezo, Voloc in Zanka. Rusi so mogoče tu nasproti našim četam v številni premoči, vendar je pa taktična premoč na naši strani in tako se nam je posrečilo Ruse zadržati. V nekaterih delih komitata Marmaros smo že prišli v ofenzivo.

RUSI V ZEMPLINSKEM KOMITATU.

»Az Est« poroča iz Miškolca: Vsled vpada Rusov v zemlinski komitat so trpele največ občine: Lupkov, Nidranj in Mezölabore. Postajenačelnik postaje Nidranj se je odpeljal z zadnjim vlakom in vzel sabo župnika, poštarico in nekaj drugih ljudi. Pripeljali so se samo do Mezölabore, kjer so jih Rusi ujeli in odpeljali v glavni stan. Ženo postajenačelnika so kmalu izpustili. Ona pripoveduje, da so se častniki zelo lepo obnašali, kar se ne more reči o kozakih. Ko so morali Mezölabore zapustiti, so vzeli s seboj mojega moža, župnika in nadzornika postaje kot ujetnike, mene so pa dali odpeljati v naslednjo ogrsko občino.

KAJ PRIPOVEDUJEJO RUSKI UJETNIKI.

Poročevalec »Magyarorszag« je bil navzoč, ko so naši častniki govorili z 240 ruskimi ujetniki, med njimi sta se nahajala tudi dva 18letna mladeniča, ki služita vojake šele tri mesece. Neki ruski stotnik je pripovedoval, da so v Rusiji pozvali pod orožje že vse sposobne moše. Dogodki na Ruskem Poljskem in v vzhodni Galiciji so prekrizali vse načrte ruskega generalnega štaba. Rusko ljudstvo že želi mir, ker so ruske izgube na mrtvih in ranjenih velike. Njega in njegove ljudi so odposlali v Karpate izpred Przemysla. Bojev pred Przemyslom se ni udeležil, ve pa, da tam že več tednov ne grome topovi. Ruske čete tabore streljaj daleč pred utrbenim obročom. Prvi njih neuspeh je Ruse zelo demoraliziral.

10.000 RUSKIH RANJENCEV V BESARABIJI.

Neki potnik, ki je prišel iz Besarabije, pravi, da se je pripeljalo dne 16. decembra v Reni 10.000 ruskih ranjencev, ki so jih spravili v Reni in v okolico.

CAR V VLADIKAVKAZU.

Vladikavkaz, 18. decembra. Tu sem je došel car Nikolaj.

RUSIJA MOBILIZIRA 10.000.000 REKRUTOV.

Monakovo, 18. decembra. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo: »Daily Telegraph« poroča: Rusija je ukazala novo mobilizacijo, ki omogoči Rusiji, da v kratkem zopet razpolaga z 10.000.000 vojakov.

RENNENKAMPF V PETROGRADU.

Stockholm, 18. decembra. »Golos Moskovij« poroča iz Petrograda, da je došel v mesto 5. decembra z bojišča general Rennenkampf.

NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ PREPOVEDUJE RUSKE LISTE.

Stockholm. Ruska vlada je ustavila v Petrogradu 5 ruskih listov, češ da so premalo spoštljivo kritizirali taktiko Nikolaja Nikolajeviča, vrhovnega poveljnika ruske armade.

RUSKI VARŠAVSKI GUBERNATOR SE IZPUSTI NA SVOBODO?

Bern, 18. decembra. Ruska poročila trde, da dela po posredovanju Združenih držav Rusija na to, da se izpusti na svobodo po Nemcih ujeti varšavski gubernator baron Korff, češ, da ko je bil ujet, je potoval zato, da organizira službo Rdečega križa.

PAPIRNATI TELOVNIKI.

Na Češkem je dobila neka tovarna naročilo za 100 vagonov papirnatih telovnikov. Telovniki bodo narejeni iz posebnega papirja. Pravijo, da se obnesejo kot izborna sredstvo proti vlagi in mrazu.

Glasovi o izpraznitvi Belgrada.

Da smo zapustili Belgrad o tem seda) časopisje precej obširno razpravlja. »Neues Pester Journal« dvomi, da bi Srbi dobili ojačenja iz Rusije. Verjetno je, da so Srbi potegnili svoje čete z bolgarske meje. »Grazer Volksblatt« pravi: »Ker so Srbi pritegnili za zadnji odločilni udarec tako belgradsko posadko, Črnogorce in velik del obmejnih stražnih čet, to imamo kakor nam kaže dejstvo, opraviti ne samo z nama enakim, ampak tudi s premočnim sovražnikom. Sploh pa je bil ta glavni udarec, ki so ga Srbi namenili naši armadi, zelo nevarna igra. Ako bi se ta sunek končal z naše nesrečo, bi prišlo do strašne katastrofe za Srbe. Vse so dali na eno karto in dobili.«

»Neue Freie Presse« objavlja: »An Ujsag« piše: V Srbiji se je preobrnilo na slabo. Dovolimo si lahko žalosten luksuz, recimo naravnost: v Srbiji smo bili poraženi. Naše lepo prodiranje se je ustavilo; da, ker se je pojavila nepričakovano srbska pomoč, smo morali zapustiti celo take postojanke, ki smo jih že zasedli. Od začetka vojske sem je to prvi naš neuspeh. Poraz, neuspeh, bralec lahko zapazi, da z najtežjimi, nam neljubimi besedami srbsko škodo rajši pretiravamo, kakor olepšavamo. Mi in tudi vodstvo armade noče vplivati z napačnimi poročili. Podčrtavamo svojo srbsko izgubo, ker se brezpogojno popravi, takrat moramo računati, da se bo verjelo tudi naši zmagovitosti besedi. Objekujemo svoje junake, ki so te krvave dni zapečatili s svojo smrtjo. Vsak mož, ki umrje za zmago, nam je dragocen, podvojeno nas boli izguba ljudi, ki je v zvezi s umikanjem. Nikakega povoda pa ni, da obupavamo in ne smemo obupavati. Bistveno se ni v Srbiji nič izpremenilo. Končni uspeh je v Srbiji nam tako zagotovljen, kakor je bil pred tem usodnim udarcem. Prodreti moramo še enkrat, določiti nove načrte in popraviti uspeh. Da na nas tako slabo poročilo bolj vpliva, kakor drugod, je povod, ker takih poročil nismo vajeni. A če nismo zaslepljeni, ne smemo smatrati takih epizod kot neizogibljivih. List opozarja na zmage na drugih bojiščih, v Srbiji so le podrejene važnosti. »Budapest« smatra kot pomirljivo

priliko odlikovati se na severnem bojišču pred sovražnikom. Skazal se je vsak čas nad vse neustrašno hrabrega in junaškega, kakor njegova zasebna poročila jasno kažejo. Bil je resnično junak in kot tak je padel junaške smrti dne 10. decembra na višini Felső-Pagony v Karpatih Njegov dobri tovariš stotnik generalnega štaba Kainz piše sledeče:

Danes smo imeli s sovražnikom malo bitko. Gospod major je dal svoje povelje, da se napelje telefonična zveza čez pozicijo naše artiljerije. Tam so je ustanovila štabija. Svaril sem ga, naj se ne spušta tako blizu. Ker je pa menil, da sovražnik nima artiljerije, se ni oziral na svarilo.

Katastrofa je nastopila na sledeči način: Major Kraus se je sam podal k telefonično sporočil: »Tu prihaja zopet slišal je tulenje šrapnela in tudi še sam telefonično sporočil: »Tu prihaja zopet en.« (Da komt schon wieder eine.)

Žal Bog, da je šrapnel eksplodiral par korakov pred njim. Raztrgal mu je v kosce desno roko, levo stran prsi in levo nogo. Njegove poslednje besede so bile: »Kaj se je z menoj zgodilo?« Takoj nato ga je začelo mrzeti in tresti, ni prišel več k zavesti. Vrglo ga je 5 korakov od telefonične postaje v stran. Telefonistu, ki je sedel tik njega, se ni

zgodilo nič žalega. Telefonist je priskočil g. majorju na pomoč in ga vprašal, kaj mu je, a ni dal več odgovora. Bilo je dne 10. decembra približno ob 3. uri 30 minut popoldne. Spolnil je obljubo, ki jo je posebno poudarjal v nalogi sprejemnega izpita za kadetno šolo. Čast Timož vojak — mož junak! Njegovo truplo se je prepeljalo v Košice, od tam pa v Gradec, kjer se je položilo v rodbinsko grobnico.

Pa ne le v tem oziru je spolnil svojo sveto obljubo, ni bil le vzorna dika vojaškega stanu, bil je tudi skozi in skozi poštena, blaga duša, pohleven značaj, skrajno dober človek, dober tovariš, zvest prijatelj in vzoren katoliški zakonski mož in oče. — Smelo trdim, da razen onih sovražnikov, ki so mu poslali smrtonosno bombo, je imel pod milim nebom le prijatelje — vsak, ki je imel z njim občevati, ga je ljubil, vsakemu se je s svojim odkritosrčnim občevanjem, s svojo viteško ljubeznjivostjo moral prikupiti

Kako rad sem Te srečaval idoč mimo Kodoljeve graščine, kjer si stanoval, kako rad sem bil v Tvoji družbi in Tvojih ljubljenih družbi pod košato lipo pred graščino. Nepozaben mi ostane v spominu oni dan, ko sem letos v Tvoji in Tvojih ljubljenih družbi in družbi Tvojega zvestega tovariša stotnika K.,

kateri Te danes pred sovražnikom nadomestuje, napravil izlet na Bled, ko si mi razodeval svoje pretekle srečne čase.

Torej še nekaj črtic iz Tvojega zasebnega življenja na tem mestu.

Vsled posebne milosti Njegovega Veličanstva našega presvitlega vladarja je poročil blagi pokojnik dne 24. februarja 1906 v Ljubljani še kot generalštabni častnik Marijo Gabrijelo Klekler baroniko Schiller pl. Herdern iz stare plemiške vojaške rodbine. Poročil ju je tukajšnji vojaški kurat Maračič. Bil je oče peterih otrok — štirih dečkov in ene deklice, ki se mu je narodila, ko je bil on že na bojnem polju. Kako srčno si je želel rajni onega trenutka, da poljubi svojo hčerko, pričajo njegovi listi, ki jih je pisal svoji blagi soprogi z bojnega polja. Otroci so mu bili največji in najdražji zaklad. Spomnil se je na bojnem polju rojstnega dne svojega starejšega sinčka, ki hodi v prvi razred ljudske šole, in mu na ta dan brzojavil.

Kako srčno je ljubil svojo oboževano soprogo in svoje otroke, blišči iz njegove ginljive v srce segajoče oporo.

Njegovo katoliško prepričanje dokazuje dejstvo, da je prejel svete zakramente skupno s soprogo, preden je

odšel na bojno polje in na bojnem polju trikrat. Prvič po srečnem umaknjenju izpred Lvova, drugič na dan cesarjevega izpada godu in tretjič očitno pred moštvom na dan obletnice cesarjevega ustoličenja. Ni čuda, da je pisal vojak z bojnega polja svojemu v Ljubljani bivajočemu prijatelju: To je pravi Radezky, zanj smo pripravljeni žrtvovati življenje.

Svojim otrokom priporoča vernost, ki daje tudi v najtežavnejših življenjskih položajih človeku pogum in oporo. Občudovanja vredna je njegova blaga soproga, ki junaško prenaša grozno nenadomestljivo izgubo svojega nad vse ljubljeneega vzornega soproga. Globokoverna gosa je našla v verskem čutu tiho in mirno zavetje in hvaležno zadovoljnost, da ji je bilo določeno dasi malo, pa vsaj toliko srečnih let preživeti z rajnim predobrim soprogom.

Zal nam je za Teboj, dragi prijatelj! Pri Tvojih množicah in duševnih vrlinah bi bil brezdomno dospel do visokega vojaškega dostojanstva, kjer je treba takih mož, kakor si bil Ti!

Večna Ti slava, večni, časten spomin!

dejstvo, ker je objavilo vodstvo armade tako odkritosrčen komunikacijo. Pri Belgradu se pričnajo nove operacije, ki zopet potisnejo Srbe nazaj. Pomirljivo je, ker je srbsko bojišče podrejene važnosti in ker dohajajo z ruskega bojišča razveseljiva poročila.

MINISTER HAZAY O POLOŽAJU.

Listi poročajo: V klubu ogrske delovne stranke so bili vojaški dogodki predmet razgovora. Iz poročila domobranskega ministra barona Hazaya se povzema, da se stvari na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji najugodnejše razvijajo in da se bližajo odločitvi, ki nam obljublja popolno zmago. Posebno z velikim veseljem je pozdravljena vest, da se Rusi umikajo od Krakova do Piotrkowa, kar pomeni, da je ruska fronta omajana in da ne more izostati odločilni poraz Rusov. O izpraznitvi Belgrada se je odkrito razpravljalo in je bilo naglašeno, da so srbski dogodki sicer neugodni, ali da se jih ne sme precejevat. O porazu, o odločilnem porazu se ne more govoriti. Naše čete so se otresele sovražnika, da pod ugodnejšimi razmerami prično zopet boj. Dejstvo, da smo se morali umakniti do meje, je sicer neugodno, ali nobeden ne more dvomiti, da bo Srbija v bojih, ki se morajo sedaj zopet pričeti, končno podlegla. Odločitev pa ne leži na Drini in Savi, ampak na Varti in Visli.

KRALJ PETER V BELGRADU.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Niša: Kralj Peter je na čelu svojih čet s prince-ma Jurijem in Aleksandrom zopet vkorakal v Belgrad. V stolici je bila zahvalna liturgija. Vsi srbski begunci se pozivajo, naj se vrnejo.

800 RANJENIH SRBOV PREPELJANIH V BITOLJ.

Solun, 18. decembra. (Kor. urad.) V Bitolj so prepeljali zopet 800 ranjenih Srbov.

VELIKI RUSKI TRANSPORTI NAMENJENI SRBIJI.

Bukarešt, 17. decembra. Jutranji listi poročajo iz Braile: Zadnje dni so se peljali mimo Braile osobito ponoči ruski parniki z ruskim orožjem, municijo in s četami, namenjenimi Srbiji. Ladje so se vozile mimo več ur. — »Universul« poroča iz Tulcea: V tork ponoči se je mimo našega pristanišča vozilo zopet dvanajst ruskih parnikov, ki jih je spremljalo 45 ladij, ki so vozile strelivo, vojaške in živila v Srbijo. V ruskem pristanišču Reni se nekaj dni sem živahno dela. Rusi pripravljajo velike transporte namenjene v Srbijo, ki jih prepelejo po Donavi, še predno zamrzne reka. Včeraj ponoči je zopet vleklo deset ruskih parnikov 24 ladij proti Srbiji. Tovorne ladje je spremljalo šest oboroženih parnikov.

Sofija, 18. decembra. »Rusko Slovo« piše, da Rusija ne razpolaga s četami, da bi jih pošiljala v Srbijo. Bolgarija za tako uslugo zahteva preveč. Najboljše bi bilo, če bi Francozi izkrcali nekaj divizij pri Dubrovniku, ki naj bi od tam skupno s Črnogorci prodirale proti Sarajevu. Za Poljsko so pripravljene čete, ker se tam pričakuje največja bitka našega časa.

FRANCOZI ZAPUŠČAJO ČRNOGORO.

Pariški »Journal« poroča, da se je vrnila francoska pehota in mornariški oddelek iz Toulona. Črnogorski kralj je pred odhodom pripel vsakemu vojaku svetinjo.

Spletke na Balkanu.

NOV RUSKI AGENT V SOFLJI.

Dosedanji ruski vojaški ataše v Carigradu polkovnik Leontjev ostane v Sofiji.

RUMUNSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK

je glede na položaj v seji večinskih strank izjavil: Zdaj ni časa govoriti, marveč molčati in delati.

RUBELJ V BUKAREŠTI.

Iz Carigrada poročajo, da je dala ruska vlada voditeljem konservativne stranke v Rumuniji 950.000 rubljev na razpolago, da jih pridobi za rusko politiko. Višjim uradnikom zunanega ministrstva pa je ponudila 500.000 rubljev. Rumunska vlada je seveda to ogorčeno odklonila.

CARJEV POBOČNIK Z VAŽNIM NAROČILOM V BUKAREŠTI.

»Universul« poroča, da se je s parnikom »Volgovia« pripeljal v Tulcea polkovnik ruskega generalnega štaba in carjev pobočnik Visocki. Odpeljal se je z brzovlakom v Bukarešto s posebno misijo, ki ji petrograjski diplomatični krogi pripisujejo veliko važnost.

RUMUNSKI KONSERVATIVCI ZA NEVTRALNOST.

Ker so nekateri rumunski konservativci nameravali zanesti agitacijo za vojno tudi v parlament, so sklicali vodstvo stranke, ki je soglasno odobrilo politiko voditelja Marghilomana, ki se sporazumno

BRATA BUXTON DOŠLA V SOLUN.

Solun, 18. decembra. (Kor. urad.) Iz Niša sta se vrnila brata Buxton. Brata sta zelo molčeča. Ni se jima posrečilo doseči zblizati Srbijo z Bolgarijo.

IZJAVA BOLGARIJE.

Kodanj, 18. decembra. »Central News« poroča iz Sofije: Bolgarija je trojnemu sporazumu zopet določno izjavila, da želi ostati nevtralna in da ne bo delala Rumuniji težav, če poseže v vojsko.

Francoske vojne ladje v Solunu.

Admiralska ladja francoskega Sredozemskega brodovja ob Adriji, »Waldeck Rousseau« je dospela dne 12. decembra nenadoma v Solun. Poveljnik eskadre, admiral Lapeyriere se je izkrcal na kopno in posetil solunskega generalnega guvernerja. Konferenca je trajala jako dolgo; nato je konferiral admiral tudi z načelniki vojaških oblasti v Solunu. Iz Brindisija in Prireja prihajajo neprestano v Solun v domovino se vračajoči Rusi, ki se hočejo vrniti v Rusijo preko Soluna. Ker pa to ni mogoče, je dala ruska vlada pred kratkem navodilo, naj se podajo ruski podaniki v Italijo. Iz Dedeagača prihajajo vsak dan parniki z množestvilnimi angleškimi in francoskimi in angleškimi podaniki, ki so bili izgnani iz Turčije, zlasti Carigrada. Konferenci francoskega admirala z mero-dajnimi osebnostmi Soluna se pripisuje velika važnost.

Sestanek treh kraljev.

K sestanku treh kraljev v Malmö pripominjajo listi sledeče: Trije severni kralji so hoteli s tem poudariti edinstvo in solidarnost severnih držav. Severne države so težko prizadete vsled vojske, zlasti glede trgovine na morju. Upale so, da jih bo podpirala pri njihovem protestu Amerika. To upanje se je izjalovilo. Zato bodo poskušale same na lastno pest olajšati si neznozne razmere. Namen sestanka ni bil, skleniti kako severno zvezo, ker so gospodarske in politične razmere teh držav preveč različne. Izključeno je tudi, da bi se pridružile tej ali oni vojskujoči se skupini; za to jim manjka potrebna moč. Sestanek je bil samo resna demonstracija na vse strani, da so tudi severne države tukaj, s katerimi mora evropska vojska računati. Zanimivo je, da so skušali Angleži sestanek preprečiti in da je angleško časopisje zelo zabavljalo.

SEVERNI KRALJI V MALMÖ.

Malmö, 18. decembra. (Kor. urad.) Danes je došel sem s spremstvom švedski kralj. Mesto je bogato okrašeno. Ob pol 10. uri se je podal kralj v pristanišče, kamor je kmalu nato došel s križarko »Heimdal« danski kralj. Kralj Gustav se je podal med zvoki švedske narodne himne na krov »Heimdala«. Oba kralja sta se poljubila. Med navdušenimi klici množice sta se peljala kralja v rezidenco. Ob 3/4 na 11. uro dopoldne se je pripeljal s posebnim vlakom norveški kralj. Sprejel ga je kralj Gustav. Kralja sta se objela in poljubila, nato sta se peljala v rezidenco.

Malmö, 18. decembra. (Kor. urad.) Opoldne so se poklonili trem kraljem dijaki. Veliki trg, kjer so kralji nastanjeni, je bil poln ljudi. Spreveda se je udeležilo 500 dijakov s 14 zastavami. Ko so prišli kralji na balkon, so jih navdušeno pozdravili. Predsednik nekega dijaškega društva je pozdravil kralje z govorom, v katerem naglašala, da je sestanek srečen zgodovinski dogodek med evropsko vojsko. Upa, da bo vladalo med severnimi narodi večno zaupanje. Klicali so kraljem hura in na to zapeli švedsko narodno himno. Nato so dijaki odkorakali prepevajoč; kralji so jih pristržno pozdravljali.

Malmö, 18. decembra. (Kor. urad.) Ko je spremil švedski kralj svoja visoka gosta v njuna stanovanja, je ostal pri vsakem še približno pol ure. Ob pol 1. uri sta tuja kralja obiskala švedskega kralja. Sledila je neposredno na to konferenca. Ob 1. uri je sledil zajutrek, nakar so nadaljevali pogajanja.

Iz pisem naših vojakov.

Iz pisma mladega slovenskega častnika materi, izpod Karpatov, iz bližine prelaza Dukle.

— V tem kraju, kjer smo zdaj, sem neko noč ujel dva Rusa; tako-le je bilo: Imel sem opravka pri bataljonu; na potu tja zapazim dva Rusa, ki sta bila prišla patroljirati v naše postojanke. Stala sta za nekim grmom in držala puške s tistimi dolgimi bajoneti v rokah. Jaz sem prišel tiho, neopažen do grma, potegnem pištolo, jo pomolim prvemu pod nos in zagrmim: »Vintúfke dol!« in pri tisti priči sta jima puški padli iz rok. Prestrašena sta padla na kolena in mi zatrjevala: »Rusi, pane, dobri Rusi.« Tiral sem ju pred seboj k našim kakor dva plajšarja.

Tukaj se nam godi res prav dobro. Že cel teden nismo videli Rusa. Jest pa imamo tukaj, ker se ni bilo vojske tod do zdaj, vsega, česar nam srce po-želi. Cele prašiče pečemo na ražnjih, kuretinu skubimo in obiramo cel dan; imamo čaja, čokolade, kave, močnatih jedi na preostajanje. Res, da visi nad nami zmerom tisti Damokljev meč in moramo biti vsak trenutek pripravljeni za odhod, ampak to nas prav nič ne skrbi in ne moti... Prebivalci teh krajev so sami Slovaki, s katerimi se seveda popolnoma lahko razumemo. — Ja, še to Vam moram povedati, kako bi me bili pred dobrim tednom skoro Rusi v ujetništvo zabrali. Ponoči smo namreč hoteli izvesti izpad v ruski bok. Marširali smo do polnoči po strmi, visoki gori, ki je bila vsa zasnežena. Potem smo se ustavili, da se odpočijemo. Usedom se za neki grm in zaspim, utrujen kakor sem bil. Spim, spim... Naenkrat me začne mraziti v glavo. Odprem oči in pogledam okoli sebe. Vse tiho, vse prazno... Spodaj, v dolini, je nekaj lomastilo. Bil sem čisto sam in nisem vedel, kje so naši ljudje. V temi me ni bil nihče opazil in odšli so bili, ne da bi me bili vzbudili. Kaj storiti? Tisto lomastenje in drmastenje je prihajalo pa vedno bližje. V hipu pa mi šine v glavo, kaj mi je včasih stric pravil tam v notranjskih gozdih, ko sva polhe lovila. Kako si je treba pomagati, če se človek v gozdu izgubi. Poslušati je treba, če se sliši kod šumenje vode. Za tistim šumom je treba iti, pa se pride do ljudi. Posluhnem in res jo zaslišim; poberem brž šila in kopita, pa hajdi dol po hribu čez drn in strn. Dobro sem jo brisal. Čez dobro uro slišim v dolini topot konjskih kopit. Tristo ruskih medvedov, kaj je pa to? ali so naši, ali so Rusi? Korajža velja, sem si mislil: In bili so naši. Ob 2. uri ponoči sem dobil kompanijo, ki je ravno menaž jedla... Kar se tiče obleke, vedite, da imam krasen kožuh in telovnik iz mačje kože, tako da me ne more zebsti. Samo to bi Vas prosil, da mi kupite par težkih čevljev, takozvane Gaiserer, gotovo in takoj, sicer mi odmrznejo noge, kakor so že nešteti drugim. Pa dobro jih najprej namažite, tako-le: omijte čevlje z vodo, pa močno; potem jih še bolj v živo namažite, še mokre, z dobro mastjo. Natlačite vanje slame in jih pustite en dan stati. Potem jih pa takoj pošljite, pa slama naj ostane kar notri. Ampak odposlati morate pred 15. decembrom.

Slovenska pesem doni iz višave Karpatov. — Slovenci tudi v času težav in bridkosti ter nesreč niso nevoljni.

»Slovenski Gospodar« poroča: Vojni kurat g. Fr. Zagoršak piše svojemu prijatelju z dne 1. decembra:

Sedaj smo že daleč v Ogrski, kjer imamo že v drugič svojo bolnišnico. To Ti je nekaj pretresljivo žalostnega! Uboji vo-jaki! Ravno danes sem govoril z nekim vojakom iz Mozirja. Bil je ranjen. Obe roki zmrzli, obe nogi popolnoma črni, zmrzli. In revež, ki se je komaj gibal, ni bil prav nič potr, ampak vesel, dobre volje; čisto mirno je pravil, da so bili osem dni v ognju, v jarkih, kjer jih je sneg zagrebel do kolena. »Imeli smo slabe čevlje,« pravi ter se pritoži.

Ravnokar se mudimo v malem mestecu Giralt, pred desetimi dnevi smo bili v mestecu Szotropko s svojo bolnišnico. V teh desetih dnevih smo marširali štiri dni, vsak dan nad 30 km. To Ti je bil marš! Po noči in po dnevu mrzlo, da vse živžga, cesta ledena. A pri vsem tem ne poznaš nobene nevolje in nihče ni potr, izmed naših slovenskih fantov namreč, ampak prepevajo, da je veselje. Večkrat jim pomagam tudi sam. To Ti je nekaj krasnega, ko zadoni slov. pesem iz višave Karpatov tje daleč v ogrsko pusto in odmeva od gore do gore v žalosti in tuge polno zemljo galicijsko!

Bližajo se božični prazniki. Kje bodo? Morda kje tam daleč v Sibiriji, morda v Galiciji ali v sneženih Karpatih? Maševati mi ni mogoče. Že od dne 20. vinotoka ni-
lieno

sem pristopil k oltarju in ne vem, kdaj bom zopet maševal. Edina tolažba v teh težkih dneh dosedaj mi je bilo maševati, a sedaj mi je odvzeto še to. Tukaj je sicer ena cerkev, a je protestantska, a druga je judovska molilnica.

Takšne, predragi, so sedaj naše razmere. Kje so naši slovenski fantje? Borili so se kakor levi in padli so, padli za domovino. Vse občuduje naše fante, naše vrle sinove slovenske. V naši premakljivi bolnišnici imamo zdravnike, prave Nemce, a usta vseh so polna hvale naših slovenskih korenjakov.

»Vila« slovenskega vojaka.

Brat piše svoji sestri v Zagorji na Pivki: ... Meni gre jako dobro. Jaz imam že svojo hišo, in to čisto moderno. Visoka ni, zato pa je tem bolj globoka. Ima dvoje oken, ena vrata, parketni pod in eno odprtino, katera pa je vedno zaprta, samo kadar pridejo Rusi, jo odpremo, da se s strojno puško pozdravimo. Pohištvo je sledeče: V kotu imam ognjišče, zraven je moja postelja, da mi ni mraz, na drugi imam polico, na kateri so vsakovrstni lonci, in lončni kozarci in kozarčki, cigare in cigarete, steklenica vina, ampak zmeraj ni tako dobro. V moji vili je še en naslonjač, svetilnica, svečnik, ogledalo, dve sliki in celo ena — »pendelura«. Prinesli bi tudi eno mizo, pa ni več prostora. Ti se boš gotovo čudila, kje da sem kupil vse te stvari. To je bilo čisto lahko in jako po ceni. Pred nami leži ena vas, na drugi strani vasi so pa Rusi, ki so se tudi tako namestili, kakor mi. Ampak take vile, kakor jo imam jaz, mislim, da nima nobeden. Ker je vas na sredi, je vedno med našim in ruskim ognjem. Vsi civilisti so zbežali in vse pustili. Pa mi nismo bili leni, take stvari smo iz njih hiš prenesli v naše vile. Iz ene polovice vasi nosimo mi, iz druge pa Rusi; če pa preveč blizu pridemo, se pa stepemo. Posebno suhi plohi nam prav dišijo, ker radi gorijo, pa tudi postelje in omare so dobre za ogenj. Škoda je res velika, težko je gledati, toda vojska je vojska, če mi ne poberemo, bodo pa drugi. Zahvalite Boga, da v vaših krajih ni vojske. Kakor vidiš, je moja vila lepa, zato sem ji dal ime: Vila Franca, po tvojem imenu. Tukaj smo že 20 dni, kuhamo štirikrat na dan, poprej pa se nam ni tako dobro godilo. Mi smo s Prusi še vedno na Ruskem. Bili smo že blizu Varšave, pa smo se umaknili. Upamo vse najboljše.

Iz ruskega ujetništva.

Piše se nam: Blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list, to pismo tudi od mrtvih vstalega Ivana Homerja s Perovega pri Kamniku, o katerem so se že razširjale najgroznejše vesti, da so mu bile odstreljene obe noge ter da je potem zgorel v bolnišnici, katero so Rusi zažgali. Dne 6. decembra pa je dobila njegova žalostna žena sledeče pismo: Draga moja žena! Z velikim veseljem Ti poročam, da sem še živ in tudi zdrav. V vojski sem bil ustreljen dvakrat v levo roko ter sem bil v Galiciji v bolnišnici; drugi dan pa so prišli ruski vojaki in nas vse pobrali in odpeljali v Rusijo. Bili smo v večjih ruskih bolnišnicah po par dni, potem so nas zopet naprej odpeljali, ker je bilo premalo prostora za druge ranjence. Vozili smo se po ruski deželi 15 dni in 14 noči, potem pa z barko po eni veliki reki šest dni, da smo prišli v Azijo; tukaj ostanemo toliko časa, da se vojska konča, potem pa pridemo zopet domov. Torej le potolaži se, draga Pepca, še bo prišel tisti čas, ko se zopet vidiva. Naslova Ti ne smem poslati. Kako se mi v vojski godi, Ti povem, ko pridem domov. Zdaj pa moram končati, ker več ne smem pisati in Vas vse skupaj prav lepo pozdravim, posebno Tebe, ljuba žena! Na svidenje in zdrava ostani! — V Aziji, dne 8. oktobra 1914.

Prijateljstvo na bojišču.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je govoril pred nekaterimi dnevi v klubu svoje stranke in je pripovedoval o nekaterih zanimivih rečeh, ki jih je izvedel v nemškem glavnem stanu. Tisza je govoril o nepreračunljivem razpoloženju razburljivih Francozov, katero posebno potrjuje naslednji dogodek:

Bilo je v argonskem gorovju po nekem zelo vročem boju. Ko se je približala noč, se je, kakor po navadi, ogenj tam in tukaj ustavil. Med »tam« in »tukaj« ni posebno velike razdalje. Sovražni okopi so oddaljeni drug od drugega le kakih 80 korakov. Kar naenkrat so iz nemškega okopa dvignili v zrak neko tablo ter Francoze opozorili na njo s klici. Na tabli so bile zapisane te-le besede:

»Naš polkovnik ima dans svoj god. Mi svojega poveljnika zelo ljubimo in bi radi slavili njegov imendan. Radi tega prosimo za premirje do prihodnjega dne.

Kmalu nato se je prikazala tudi v francoskem okopu tabla z napisom:

»Premirje do jutranje zore dovo-
lieno

Vnemškem okopu se je začelo veliko življenje. Pesmi so donele, prazni se vinske steklenice, govori se glasili, korajžni vojaki so klicali: »Hura!« ter ploskali z rokami. Razpoloženje je bilo izborno.

Kar naenkrat pa je nekdo na robu nemškega okopa zaklical: »Halo, halo!«, Nemci so radovedno pogledali iz okopov in v splošno začudenje so opazili Francoze, ki so gledali v okop. Prišli so, da bi slavili z Nemci vred polkovnikovo godovanje. A Francozi niso prišli praznih rok. Prinesli so seboj šumeča francoska vina, smodke in kavo. Nemci so Francoze sprejeli s tovariškimi čutili in izvanredno prijaznostjo. Povabili so jih, naj pridejo v nemški okop. Francoze so Nemci posadili ob mizah na častna mesta. Oboji so bili celo noč med seboj prav židane volje. Se-le, ko je napolnila jutranja zora, so se ločili. Premirje je bilo pri kraju. Francozi so se dvignili. Isto so storili tudi Nemci. Drug drugemu so se priklonili ter s prijaznimi besedami razšli. Francozi so se poizgubili v svoje okope in čez 5 minut se je boj zopet iznova začel. Torej tudi ljubeznjivi in uljudni znajo biti Francozi in Nemci med seboj.

Na Ruskem vre?

Kodanj, 19. decembra. Ruski list »Rječ« z dne 8. decembra je prinesel sledečo kratko notico: »Vsled odredbe uprave je delovanje moskovskega društva tiskarjev ustavljeno.« (Kakor znano, je tiskarska organizacija na Ruskem najbolj napredna. Na podlagi te odredbe se lahko sklepa na revolucionarno razpoloženje v delavskih krogih Rusije.)

RUSKI SOCIALISTI NA DELU.

Stockholm, 19. decembra. »Kjewljannin« piše, da so ruski socialnodemokratski poslanci na konferenci v Peterburgu sklenili resolucijo proti vojski. Resolucija pravi, da bi bilo uničenje carskega imperalizma in njegove vojske najmanjše zlo. V tem zmislu naj bi se razvila agitacija na vseh ruskih bojiščih.

Italija.

ITALIJANSKI SENAT ODGODEN.

Rim, 18. decembra. (Kor. urad.) Senat se je odgodil za nedoločen čas.

ITALIJA NE MOBILIZIRA.

Rim, 18. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Po listu »Avanti« objavljeno in po drugih listih posneto poročilo, da namerava januarja Italija mobilizirati del aktivne armade, je napačno.

Japonska.

OPOZICIJA V JAPONSKI ZBORNICI.

London, 18. decembra. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Tokia: Proti proračunu se je pojavila v zbornici močna opozicija. Če ne bo sprejet, se zbornica razpusti. Zgraditi nameravajo 8 torpednih rušilcev in 2 podmorska čolna.

JAPONCI O SUEŠKEM PREKOPU.

Juridični Juanšikajev svetovalec dr. Ariga je izjavil, kakor poroča »Frankfurter Zeitung« iz Tokia: Sueški prekop mora ostati angleški, ker tvori življenjsko vprašanje Japonske.

JAPONSKA POČASTNA SABLJA ZA KRALJA ALBERTA.

»Tageblatt« poroča iz Rima: V Franciji se pričakuje japonska delegacija, da izroči belgijskemu kralju krasno staro-japonsko sabljo, ki je izdelana leta 1577.

Vstaja Burov ponesrečena.

»Reuter« poroča iz Pretorije. 16. t. m. se je bil silovit boj z Buri med Rusteburgom in Pietersburgom. Boj je trajal do noči, nakar so vladne čete s pomočjo policijskih čet naskočile in osvojile burske postojanke. Buri so se po boju z bajoneti udali. Ujeli so 45 Burov, med njimi njih poveljnika Fouriea.

BOTHA O BURSKE VSTAJI.

Pretoria, 18. decembra. (Kor. urad.)

Reuter poroča: V nekem govoru, ko se je Botha zahvaljeval za dva poklonjena mu konja, je naglašal, da v svoji zadnji izjavi ni hotel reči, da bi on ali vlada nameravala postopati glede na potek kazenskega postopanja proti vstašem. Izrazil je svoje zadoščenje, ker sta obe stranki sijajno podpirali vlado. Ve dobro, da bo vojska v nemški južno-zahodni Afriki silovita, a če vlada sloga, se ni treba bati izida.

Turčija v vojski.

RUSKI NAPAD OB REKI TSHOROH. — BOJI OB PERZIJSKI MEJI.

Carigrad, 17. decembra. (Kor. urad.)

Uradni komuniké poroča: Ruske čete so poizkušale pod obrambo topov in strojnih pušk prodirati ob levem bregu reke Tshoroh. Po peturnem boju je bil sovražnik odbit. Po bitki pri Serailu, ki je za nas ugodno izpadla, so naše čete neprestano zasledovale sovražnika. Naša armada je zadela 15 kilometrov zahodno od Koturja na sovražnika, kjer je napadla, ne da bi bila čakala na dohod artiljerije. Sovražnika je zapodila proti Rasiju in proti Koturju.

TURKI PRED SUEZOM.

Milan, 18. decembra. Rimski listi poročajo, da so pred Suez zopet došle nove turške čete. Slaba angleška posadka je zato zapustila tudi pri Suez vzhodni breg prekopa.

KEDIVE DOŠEL NA DUNAJ.

Egiptovski kedive Abbas Hilmi paša je došel 18. t. m. inkognito na Dunaj.

ČERKEZI IN GEORGIJCI PROTI RUSIJI.

Čerkezi in Georgijci so se uprli proti Rusom in se združijo s Turki.

ENVER PAŠA PRED BATUMOM.

Pri Batumu poveljuje Turkom Enver paša.

RUSKA SODBA O VOJSKI S TURKI.

»Novo Vreme« sodi, da Angležem v vojski s Turki ne bo šlo tako gladko, kakor so prvotno pričakovali. Nastop Turkov ni zgolj demonstracija. Armada Izet paše šteje 76.000 mož. »Reč« sodi, da stoji proti Rusiji 300.000 Turkov.

ANGLEŽI PROGLASILI PROTEKTORAT V EGIPTU IN IMENOVALI EGIPTOV-SKEGA SULTANA.

Christiania, 18. decembra. Iz Kaire poročajo: Angleški protektorat v Egiptu se je danes proglasil. Imenovan je bil naslednik kedivov z naslovom sultan. Kairo ostane rezidenca novega sultana. Domačini so popolnoma ravnodušni in se ne boje vpada Turkov.

Nemški napad na angleško obal.

Pretekli teden je nemško brodovje izvršilo drzno akcijo. Nenadoma je napadlo vzhodno angleško obal in obstreljevalo angleška pristanišča Hartlepool, Scarborough, West-Hartlepool in Whitby. V vseh teh mestih so napravili veliko škodo. Potopili so tudi dva angleška torpedna rušilca. O tem napadu, ki je Angleže grozno razburil in prestrašil, so došla še naslednja poročila:

London, 18. decembra. (Kor. urad.)

»Reuter« poroča: Uradno se obvešča, da je bilo ob obstreljevanju Hartlepoola ubitih 82, ranjenih pa 250 oseb. Na angleških ladjah nahajajočih se na višini mesta Hartlepoola, na mali križarki »Patrol« in na torpednem rušilcu »Doon« je bilo ubitih 5 mornarjev, 15 pa ranjenih.

Milan, 19. decembra. Tukajšnji listi poročajo, da je bil napad nemške mornarice silno iznenadenje za napadeno pristanišča. V Londonu slutijo, da je bil napad na Hartlepool, ki je le mala trdnjava, in na obe morski kopališči le zvižaja, s katero so hoteli zakriti premikanje nemškega brodovja v Severnem morju. Razburjenje v Londonu je bilo silno. Prebivalstvo se je trgalo za posebne izdaje časopisov, ki so poročali, da je neka mala nemška križarka

streljala na mestno hišo in na brezžično postajo v Scarboroughu.

ANGLEŽI NISO MOGLI NAPASTI NEMŠKIH LADIJ, KI SO OBSTRELJEVALE ANGLEŠKO OBAL.

List »Berlingske Tidende« poroča iz Anglije, da Angleži niso mogli napasti nemškega brodovja, ki je napadlo Hartlepool. Nemške ladje so bile hitre križarke. V gosti megli so se zelo lahko umaknile. Obstreljevanje je povzročilo veliko škode. Prebivalstvo je zelo preplašeno, ker uvideva, da je mogoč napad na angleško obal.

Boji na zahodu.

Berolin, 18. decembra. (Kor. urad.)

Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 18. decembra dopoldne:

Boj pri Nieuportu stoji ugodno, a ni še končan.

Napadi Francozov med La Bassee in Arrasom kakor tudi na obeh straneh Somme so se izjalovili s težkimi izgubami sovražnika. Samo ob Sommi so izgubili Francozi 1200 ujetnikov in vsaj 1800 mrtvih. Naše lastne izgube tam ne znašajo niti polno 200 mož.

V Argonih so nam naši lastni, dobro izvedeni napadi donesli 750 ujetnikov in nekaj vojnega orožja.

Na ostalih delih zahodne bojne črte se niso poročali posebni dogodki.

× × ×

Francosko uradno poročilo.

Francoski generalni štab poroča z dne 16. decembra zvečer: Napredovali smo nekoliko vzhodno od Nieuporta, južnovzhodno od Yperna in ob železnici v smeri La Bassée. Drugod ni nič novega.

Zamorci iz Konga na belgijski fronti.

London. Med vojaki iz Afrike, ki so se izkrkali pred kratkem na Francosko, je tudi nekaj čet iz belgijske države Kongo. Občleni so v belgijske uniforme. So majhne postave, krepke muskulature in mehkih las. Ob reki Yseri so prejeli vojni krst. Večinoma so jako dobri strelci.

Vojaki iz francoske Kanade.

Reuterjev urad poroča: V francoski Kanadi sta že pripravljena dva polka za odhod na Francosko. Prvi polk čaka v mestu Quebec, da odpotuje.

Francoska vpoklicanja.

Vsi v Švici živeči Francozi letnika 1917. so dobili povelje v 24 urah priti na Francosko.

Boji v Flandriji.

Pri Courtrai so postali Nemci zelo oprezní. Topovi stoje pod strogo stražo. Vse kaže, da so Nemci pripravljeni na eventualen poizkus zaveznikov, da bi tu prodirali.

Novo orožje na francoskem bojišču.

Strelni jarki na Francoskem so oddaljeni v dolgih črtah eden od drugega komaj 80 metrov. V zadnjem času streljajo Nemci iz pušk granate ali pa meče bombe. To ima kolosalen učinek. Da bi afriškim četam naznanili, da je proglašena sveta vojska, kažejo Nemci iz strelnih jarkov zastave s polmescem.

Joffrejev glavni stan.

Vossische Zeitung poroča iz Stockholm: Joffrejev glavni stan je jako priprost. Navadno je nastanjen v kaki šoli, le malokdaj v kakem gradu. Častniki delajo pri priprostih mizah. Joffrejeva soba je preprosta, brez preprog, a veliko telefonskih žic je v njej. Na velikih deskah so napeti veliki zemljevidi. Pred glavnim stanom stoje avtomobili in nekaj policistov.

Velike izgube zaveznikov.

Iz Dünkirchna poročajo, da so zavezniki pri Yperu imeli v treh dneh 24.000 mož izgub. Nieuport gori.

Francoskega letalca Gauberta so Nemci pri Verdunu izstrelili iz zraka. Gaubert je mrtev.

Strahovlada na Irskem.

»Magdeburg. Zeitung« poroča iz Bruslja: Po iz Londona došli poročili so uvedli Angleži na Irskem strahovlado. Vsi nacionalistični listi so zatrti, urednike so zaprli. Angleška ojačuje posadko na Irskem. Agitacija proti Angležem se vedno bolj razširja.

Povišanje zavarovalnice proti škodi ob obstreljevanju v Angliji.

London, 18. decembra. »Times« piše: Odkar se je pričela vojska, se je na vzhodnem obrežju sklenilo veliko zavarovanj glede na škodo, ki bi se povzročila po obstreljevanju. Zavarovanje se je prvotno izvedlo v slučajnih obrokih, ki so jih pa pozneje povišali. V Hartlepoolu so sklepali zavarovalnice po enem funtu, a zdaj po obstreljevanju zahtevajo zavarovalninske obro-

ke od 30 šilingov do 5 funtov.

AVSTRALCI HOČEJO V BERLIN.

Rim, 18. decembra. Ko so se vkrcale avstralske pomožne čete, jih je pozdravil gubernator, ki jim je poklonil zastavo, ki naj jo razvijejo, ko bodo vkorakali Avstranci v Berlin.

Cenzura na Francoskem.

Pariz, 19. decembra. Več parlamentarcev in časnikarjev se je zbralo v senatu pod predsedstvom Clemenceaua in izbralo deputacijo, ki bo ministrskemu predsedniku predložila protest proti svojevoličnemu in protipostavnemu načinu izvrševanja politične in administrativne cenzure.

Razna poročila.

OGRSKI MINISTRSKI SVET.

Budimpešta, 18. decembra. (Kor. ur.) Danes popoldne je pod predsedstvom grofa Tisze zboroval ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi v Budimpešti se nahajajoči člani kabineta.

CARJEVEGA GRADU NA POLJSKEM NISO NEMCI OPUSTOŠILI.

»Loklanzeiger« poroča: V Skierniewicu so Nemci porušili vodovod, kolodvor, žitne in premogovne zaloge, carjevega gradu in parka pa niso poškodovali.

BOŽIČNI DAROVI AMERIKANSKIH OTROK V NEMČIJI.

Berlin, 18. decembra. (Kor. urad.) Danes popoldne je došel amerikanski poslanik Laughlin, ki je izročil božična darila amerikanskih otrok nemškim otrokom. Na čast delegatu je bil popoldne v mestni hiši sprejem, ki so se ga udeležili tudi prestolonaslednikov otroci.

GRŠKA

po poročilih iz Carigrada trajno mobilizira

RUSIJA IN KITAJSKA STA SE POGODILE.

Petrograd. Poročila iz Kitajske pravi, da sta se Kitajska in Rusija pogodile zaradi Mongolske. Mongolska dobi avtonomijo pod suvereniteto Kitajske.

AMERIKA NE PREPOVE IZVOZA VOJNEGA MATERIALA.

Washington, 18. decembra. (Kor. urad.) Državni tajnik Bryan je obvestil britsko poslaništvo, da vlada ne podpira zakonskega predloga, ki se je predložil kongresu, po katerem bi se popolnoma prepovedal izvoz vojnega materiala vojskujočim se državam.

NOVA UPORABA ALKOHOLA.

Peterburg, 18. decembra. (Kor. urad.) Finančno ministrstvo je dovolilo znatna sredstva za organizacijo mednarodnega tekmovanja, da se dobe novi obrati za tehnično uporabo alkohola. Za odkritja na tem polju se razpišejo nagrade do 100.000 rubljev.

DVOJEN SAMOMOR NA DUNAJU.

Dunaj, 18. decembra. Rudolf Pizecky, samec in Kristina Karl sta se zastrupila s ciankalijem. Pizecky je poneveril nekaj hranilnih vlog.

MINE SO NEVARNE.

London, 18. decembra. Neki vladni kanadski parnik je zadel severno od Anglije na mino in se potopil. Vsa posadka je utonila.

London. Parnik »City« je pripeljal 12 oseb, ki jih je rešil z ladje »Elterwater«. »Elterwater« je zadel na mino in se potopil. Moštvo parnika »City« pripoveduje, da so videli še 2 parnika, ki sta zletela v zrak.

NATAKAR PREDSEDNIK MEHIKE.

General Gutierrez, novoizvoljeni mehikanski predsednik, je služil še pred šestimi leti kot kavarniški natakak v svojem rojstnem mestu Olivedo.

Dnevne novice.

+ Železen zid okoli cesarja. Celovski

»Mir« poroča: V teh dneh, ko se pretakajo potoki krvi, se uresničuje pripovedka o habsburškem grofu, ki skozi okna svojega gradu kaže na svoje zveste, ki so kot živ zid stali okoli njegovega gradu. Kot živ zid so avstrijski narodi v teh časih svoji državi in s ponosom smemo še o slovenskem narodu reči, da ni samo živ, ampak tudi železen zid. Ta železni zid je tako neomadeževan, tako močan in čist, da nikdo, prav nikdo ne more in nima pravice podcenjevati ta železni zid hrabrih sinov slovensko-hrvatskega naroda, ki mu izkazujejo voditelji v vojsko vso zasluženost in ga obsipljejo s hvalospevi, kakršnih Slovenci nismo bili prej vajeni slišati.

+ Hrvatje v boju. Stotnik 96. hrvatskega pešpolka Schneeberger je prišel dne

23. septembra južno od Kurmuve v zelo težek položaj. Naenkrat se je nahajal nehoti s svojima dvema stotnjakoma v vročem boju za sovražnikovim hrbtom ter je bil tako od drugih odrezan. Drugi bi se morebiti udal. Stotnik Schneeberger pa je imel

Danski kralj Kristijan X.

Švedski kralj Gustav V.

Norveški kralj Hakon VII.

K sestanku severnih kraljev.

neprerušano puško v roki ter je prisilil sovražne baterije ne samo k umikanju, ampak je prebil z obema stotnijama sovražnikovo fronto, prišel srečno k svojim in s tem rešil tudi druge čete iz težkega položaja. Za svoje junaštvo pa nosi sedaj zaslužni križec z lovorjevim vencem.

+ **Predsednik poljskega kluba kranjski župan dr. Leo** je obiskal te dni galiske begunce na Koroškem. Te dni pride na Kranjsko. Obišče tudi Ljubljano in tukajšnji odbor za pomoč beguncem iz Galicije.

+ **Za vojake na bojišču** in za vdove in sirote padlih vojakov je došlo (poročila c. kr. korespondenčni urad) od 30. novembra do 5. decembra 572.000 K.

+ **Božič na bojišču.** Včeraj so odpeljali na bojišče božične darove za vojake. Vsega vkup je bilo 14.000 zabojev. Za prevoz je bilo treba štirih vlakov, ki so imeli 153 voz.

+ **Župniji Vavtvas** je imenovan upraviteljem č. g. Franc Kerhne, mestni kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

+ **Obsodba radi krive obdolžitve.** Župnik g. Evald Vračko iz št. Ilja v Slov. goricih je bil tri tedne v preiskovalnem zaporu v Gradcu. Širili so o njem razne neresnice, češ, da drži s Srbi, da je pošiljal v Srbijo denar itd. V Selnici ob Muri je širil take neosnovane novice rudniški delavec Franc Ploč. V četrtek, dne 17. decembra, se je moral isti pri tukajšnjem okrajnem sodišču zagovarjati. Ploč je vse tajil. A priča je dokazala, da je res o župniku govoril te reči. Sicer je bil nazadnje sam prisiljen priznati. Gosp. župnik Vračko je bil pripravljen, mu odpustiti, kar je pa preprečilo obtoženčevo obnašanje. Dobil je pet dni zapora.

— **Sedmina za t. g. župnikom Zakrajškom** bo v torek ob 9. uri dopoldne v Vavtvasi.

— **Padel je na severnem bojišču** Fran Kotar, pismonoša iz Kandije.

— **Štiri sinove** ima pri vojakihi tudi Jožefa Valenčič ali Joškovka iz Kijlovč. Tone, orožniški stražmojster, je nekje v Galiciji, ni že dolgo glasu o njem. Polde, korporal, je bil dokončal ravno leta aktivne vojaške službe, pa so rekli »ne pojdeš domov«; bil je ranjen v Galiciji, je ozdravel in se vrne te dni s staro korajžo v vojsko. Jakob, četovodja, je v Karlovcu, odkoder odkorakajo kmalu, in France, ki je pri orožnikih, je že dobil poziv, da odide danes ali jutri. So to sami veliki krepki fantje, da jih je veselje videti. Naj bi bilo dosti mater tako srečnih, da bi imele take sinove korenjake.

— **V ruskem ujetništvu** sta Alojzij Macerve, učitelj v Šempolaju in Josip Ciser iz Zgornjih Laz.

— **Ustavljen tovorni promet.** Prometna uprava ogrskih železnic pošilja listom sledeči razglas: Zaradi prevelike blaga ustavljam do nadaljne odreditve prevzemanje privatnih voz kakor tudi vojaškega aprovizacijskega blaga in krme na vozovih, glasečih se za postajo Zagreb. Izvzete so pošiljate režijskega lesa in režijskega premoaga, nadalje pošiljate živega blaga, živeža, ki se lahko pokvari in brzovoznega blaga, kakor tudi vojaške pošiljate, instalirane po železniških prožnih poveljstvih in po osrednjem vojnem odposiljateljskem vodstvu. Na potu se nahajajoče blago se mora zaustaviti in dati na razpolago odposiljateljem.

— **Umrli je na Dunaju** vpokojeni mornariški komisar Melk-jor Cvitkovič iz Pulja.

— **Protimednarodno in nečloveško postopanje Rusov.** V bojih južno od Przemysla je opazoval 16. oktobra neki stotnik z daljnogledom, kako je trikrat močnejši sovražnik ujel neko lovsko patruljo, približno 12 do 15 mož; po razorožitvi so pa Rusi ob neki hišni steni ustrelili ujete lovce. To protimednarodno in nečloveško sovražnikovo postopanje dovolj označuje sovražnikovo kulturno stopnjo in mišljenje. Zadnji čas poizkušajo tudi Rusi z veliko množino letakov, ki so spisani v vseh jezikih, zapeljavati naše vojake, da bi kršili dolžnosti z dezertacijo, uporom, da bi se pustili ujeti in da bi se borili proti našim poveljnikom. Rusija se od nekadašnjih poslušalcev le najpogostejših sredstev in hinavsko obeta stvari, ki jih dejansko ne more in noče podeliti. Knuta in Sibirija tvorita konec.

— **Z bojišča k poroki in od poroke v boj.** Z bojišča se je bolan vrnil učitelj g. Ciril Kafol iz Čepovana. Dne 19. novembra se je poročil v kapucinski cerkvi v Gorici z gđno. Milko Mlekuz, učiteljico v Lokovcu. Gosp. Kafol se je že vrnil na bojišče.

— **Povodnji v Selški dolini.** Sora v Selški dolini je znatno narastla. V Selški dolini je odnesla lesnemu trgovcu Francu Berniku iz Stare Loke dereča voda 3000 smrekovih debel; nesla jih je celo v Savo. V Praprotnu je Sora odnesla leseni most. Veliko škode je napravila voda mlinarju Francu Kalanu. Tvojničarju Ignaciju Guzelju iz Škofje Loke je odnesla Sora kopalne lope.

Škode je 1000 K. Ponoči na 15. t. m. je policija v Škofji Loki izpraznila več hiš, ker je voda naraščala. Na Sorškem polju med Škofjo Loko in Medvodami je poplavljenih veliko njiv in travnikov.

— **Dopisovanje z našimi ujetniki na Ruskem.** Dopisi, poštni pošiljate in denar se morejo pošiljati našim, v ruskem ujetništvu se nahajajočim vojakom tudi po posredovanju danskega rdečega križa. Pošiljate naj se adresirajo na: »Crolx rouge danoise, Agence des prisonniers de guerre, Kjöbenhavn, Danemark« ter francosko ali nemško označi natančni naslov (tudi polk itd.) ujetega vojaka, kateremu je pošiljate izročiti. Za režijske stroške je priložiti 28 v (v znamkah).

— **Vesel dogodek na laškem dvoru.** V Rimu pričakujejo na laškem dvoru veselega dogodka v kraljevi družini.

— **Previsoko kolkovanje se ne vrne.** Z ozirom na pritožbo dr. Hrašovca v Celju radi povračila previsokih kolkovnih pristojbin je razsodilo upravno sodišče odklonilno pritožbo.

— **Vsled nagle sodbje ustreljeni veleizdajalec.** Uradno se objavlja: Krojač Evgen Matejka je bil po vojnem sodišču v Moravskih Orlicah radi hudodelstva po § 63 in § 65 (razžaljenje Veličanstva in motenje javne miru in reda) ker je 27. novembra govoril tako, da je žalil cesarju dolžno spoštovanje in proti vzdrževanju javnega reda in miru, prekosodno obsojen na smrt na vešalih. Ta razsodba se je s cesarsko milostjo izpremenila v smrt z ustreljenjem. Razsodba se je izvedla 9. decembra.

— **Kolera.** (Uradno poročilo.) 18. decembra so se pojavili na Dunaju 3, v Neugasse eden in v Opavi dva slučaja azijske kolere. V Saybušu (Galicija), je na kolero obolel neki vojak.

— **Obesil se je v svojem stanovanju** dne 10. t. m. Andrej Lužar, iz Ognjišča, okraj Velike Lašče, rojen l. 1843. Samoumor je baje izvršil v hipni blaznosti.

— **Slovenski ranjenec umrl v Debrečinu.** Martin Hribar iz Trbovelj, četovodja 7. lovskega polka je bil na severu odlikovan za hrabrost s srebrno svetinjo II. razreda. Kakor se sedaj poroča, je umrl za ranami v bolnici v Debrečinu na Ogrskem.

— **Zanimiva izjava ranjenca.** Vojaški duhovnik ima kratek nagovor med vojnim odmorom. Preden pa konča, reče še to-le: »...In slednjič iskreno prošnjo: Moliti morate! Eno uro je od tega, kar sem bil v bolnišnici. Med ranjenci je tudi Bavarec, ki ga je granata strašno zdelala. Zdravniki strme ob njegovi potrpežljivosti. Vprašam, kako more grozne bolečine prenašati tako potrpežljivo, je segel z neranjeno desnico v nedrje ter pokazal križec z besedami: »Ta pomagala! Vse je umolknilo v dvorani...«

— **»Meni nič ne pomagala!«** Izmed 12 tisoč vojakov, ki so meseca avgusta v Lincu prešli škapulir Matere božje, jih je bilo le malo, ki so se pomišljali, bi ga li vzeli ali ne. Nekdo je bil še celo vidno v zadregi, ko so mu ponudili to blagoslovilo ter ga je zavrnil, češ: »Saj mi itak nič ne pomaga, ker sem starokatoličan.« Čisto mirno mu reče nato dama, ki mu je ponudila škapulir: »Le vzemite, le! Naša ljuba Gospa bo tudi vas varovala.« Vojak vze me ter gre v vojašnico. Malo dni nato sta se vojak in ta dama zopet sešla, in sicer v cerkvi. Po službi božji pravi vojak: »Tisočkrat vam Bog povrni, da ste mi izročili škapulir! Od takrat mi ni bilo več prestat brez prejšnje vere, ki sem se ji izneveril vsled kljubovanja. Tudi »svojim« sem na dom pisal; vsi so se povrnil v naročje sv. katoliške Cerkve. Z mirno vestjo grem sedaj na vojsko. Kamen, ki me je dolgo tlačil, se mi je odvalil od srca. Ta milost mi je došla po škapulirju Matere božje!«

Ljubljanske novice.

lj **Darujte za božične darove ranjencem v ljubljanskih bolnišnicah!** Jutri v nedeljo in začetkom prihodnjega tedna bodo pri vhodih v ljubljanske cerkve nabiralniki z napisli: »Darovi za božično ranjencem.« Naj bi se vsak ustavljal pri teh nabiralnikih in bi se z darom spomnil ranjenih vojakov!

lj **Dobrosrčne ljubljanske gospodinjice in kuharice** naj bi pred božičnimi prazniki pripravile peciva, kolače in drugih primernih stvari za božične darove ranjencem-vojakom v ljubljanskih bolnišnicah ter naj bi te darove prinesle v sredo v »Ljudsko kuhinjo« v pritličju Ljudskega Doma v Streliški ulici, odkoder se bodo stvari razdelile po vseh bolnišnicah. Usmilite se vsaka po svoji moči ranjenec, ki so se borili za čast našega domovanja.

lj **Prošnja za cigarete ranjencem.** Da bodo božični prazniki v Ljubljani ranjencem prijetni, naj bi vsaka žena

in gospodinja deloma z lastnimi sredstvi ali s sredstvi, ki jih dobi okoli svojih znank, napravila ranjencem za božične praznike kolikor mogoče cigaret. O božičnih praznikih bo v Ljubljani nad 3000 ranjencev — za te je treba preskrbeti, da jim ne bodo božični prazniki prežalostni. Napravljene cigarete naj se prinesejo v sredo v Ljudsko kuhinjo v pritličje »Ljudskega doma«, odkoder se bodo razdelile po vseh bolnišnicah.

lj **Lepo božično priredi na sv. Štefana** večer Prosvetno društvo za kolodvorski okraj. Začetek ob 7. uri zvečer v Rokodelskem domu. Raznovrsten spored!

lj **Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«** prične s svojim novim delom v torek, dne 6. januarja.

lj **Seja občinskega sveta** bo v sredo, dne 23. decembra 1914. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je proračun mestne občine za l. polletje 1915.

lj **Na nocojšnjo dobrodelno prireditev v Mestnem domu** bodi sl. občinstvo vlnudno opozorjeno. Ob koncertiranju vojaške godbe domačega pešpolka št. 17 se bodo videle barvaste slike z vseh letošnjih bojišč na kopnem in na morju. Slike, ki jih je preko sto, so izredno čiste, ostre in lične, sl. vojaška godba pa si je za ta večer postavila poseben, prireditvi primeren spored. Ves blagajniški prejemek porabi mestna občina ljubljanska kot pokroviteljica tega patriotskodobrodelnega večera za božično obdarovanje v ljubljanskih bolnicah zdravečih se ranjencev. Kakor vse kaže, bo obisk velik. — Vstopnice po 2 K, 1 K ali 60 vin. se bodo v kolikor se jih ni oddalo v predprodaji, dobile zvečer pri blagajnici. Začetek točno ob osmi uri, konec krog pol desete ure.

lj **Iz seje magistratnega gremilja.** Kosmačevo ustanovo 204 K za uradno siroto dobi Vencovsky Ivana, Valentin Helne ustanovo 164 K za siroto, ki stanuje v frančiškanski župniji, dobi Franc Miš. Ustanove po 25 K za ubožane zveste ženske posle dobe: Marjana Breljih, Ivana Bačar, Terezija Golob, Marija Pavlin. Ustanovo za deklško balo 250 K dobi gospa Ana Lajevic rojena Tuma. Kraškovičovo ustanovo 128 K za kmeta v frančiškanski župniji dobi Franc Černe vulgo Kravželj. Francojevo ustanovo 128 K dobi Alojzija Ropič rojena Češnovar. Simovo ustanovo po 96 K dobita Antonija Breskvar, bivša dljaška gospodinja in Kristina Ahčin, zasebna učiteljica. Pakičevo ustanovo 244 K za ubožne ljubljanske meščane obrtnega stanu ali njih vdove dobi Marija Gerčar, bivša gostilničarka. Kovačevo ustanovo za revne v Ljubljani živeče očete ali rodbinske matere dobe: Franja Pirnat, Ivana Sitar, Marjeta Markič, Matej Tomšič. — Prošnji Franje Godec za prenos gostilniške koncesije iz Komenškega ulice številka 36 v Spodnjo Šiško številka 120, kjer jo bo izvrševala Jerica Bevc, se ugodi, odkloni se pa prenos gostilniške koncesije Marije Kavčič, vdove magistratnega sluga na Sv. Martina cesti številka 4, kjer bi jo oskrbovala Franciška Zoran. Ugodi se prošnji Franciške Buzzolini za prenos gostilniške obrti iz Stritarjeve ulice številka 9 v kresijo. Vspinjača se dovoli tvrdki Zankl sinovi. Dovolj se proti ugovoru centralne komisije za varstvo spomenikov g. Jos. Koslerju v Selenburgovi ulici parterne prostore njegove hiše prezidati v trgovske prostore. Fotografu Berhtoldu se dovoli izložbeno okno za fotografije pri trgovini Šarc. Večina proti pritožbi Val. Scagnettija glede barake Katarine Kovič sklene, da baraka toliko časa ostane, dokler Scagnettijev ugovor ne bo končno rešen. Cene za drsalno sezono in za vožnjo na bazarju pod Tivoli ostanejo iste kot lani. Mariji Godnov se odbije prošnja za prodajo klobasice, istotako Josipu Cigliču za premostitev stojnice na Vodnikov trg. Elizabeti Rakoš se dovoli prodajati pri šentpeterskem mostu. Ivani Kovič se dovoli prodajati zelenjavo na Pogačarjevem trgu.

lj **Odpravljena žganjarna.** Magistratni gremij je storil sklep, ki bo odpravil žganjarno na Sv. Petra cesti ob Pollakovih trgovini.

lj **Prodaja krompirja na mestnem magistratu.** V torek, dne 22. decembra bo mestni magistrat od 8. zjutraj naprej zopet oddajal gorenjski krompir 100 kg 10 kron. Za vsako izposojeno vrečo se zahteva 2 K kavicje, ki je vračljiva ob vrnitvi vreče. Na naročila otrok se ne ozira. Da bo deležnih krompirja kar največ ljudi, se bo oddajal le v majhnih množinah po približno 50 kg. Prostor oddaje: Mestni magistrat, srednja hiša na dvorišču zadaj.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Alojzija Pečnik, šivilja, 41 let. — Josip Žitnik, pekovski mojster v hiračnici, 62 let. — Jurij Lazsko, črnovojnik 43, pešpolka, 42 let. — Josip Robek, pešec 87. pešpolka. — Gabor Urban, honved 2. polka. — Anton Sikošek, desetenik pešpolka št. 87. — Fran Biskup, topničar 8. gor-

sko-topničarskega polka. — Zeljko Mozetič, sin zidarskega polirja, deset mesecev. — Fran Jesih, mizarški pomočnik, 70 let.

lj **Komur je znano, v kateri ljubljanski bolnišnici se nahaja Andrej Komidar** iz Gor. Jezera, domobr. pp. 27, ali pa Franc Krašovec iz Kozarišč istega pešpolka, se prav uljudno prosi, naj to naznani Vinko Lavrič, bogoslovca v ljubljanskem semenišču.

— **Watermanovo polnilno tintno pero** je bilo izgubljeno te dni. Pošten najditelj se vlnudno prosi, da ga vrne proti nagradi v našem uredništvu.

Boj Turkov s francosko križarico.

Carigrad, 18. decembra. Iz turškega glavnega stana se poroča: Angleška križarica, ki je nekaj dni križarila pred Akabo, je ondi izkrcala vojake. Naše čete so prisilile sovražnika, da se je moral zopet vkrati. Naš ogenj je uničil metalce svetlobe na križarici.

Zopetno obstreljevanje belgijske obali.

Zopetno obstreljevanje belgijske obali. London, 19. decembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Dovra: Monitorji, ki so zopet pričeli obstreljevati belgijsko obal, so dobili nove topove in so izmenjani.

Zrakoplovi mečejo bombe.

Saarburg. Dva sovražna letalca sta ponoči vrgla na mesto 10 bomb. Tri osebe so ranjene. Škoda je znatna. Tudi v Hemigu so letalci metali bombe.

Cloveške žrvice v Hartlepoolu.

London, 19. decembra. (Kor. urad.) V Hartlepoolu so dosedaj našli 90 mrtvih. Ranjencev se ceni na več sto. Obstreljevanje je bilo silnejše kot se je prvotno mislilo.

HRVATSKI PARNIKI V BELGIJI.

Iz Dubrovnika poročajo: V Antwerpnu se nahajata dva naša velika parnika »Prazzatus« in »Zora«, katera so Belgijci zaplenili v začetku vojske. Sedaj je poveljništvo nemške posadke zahtevalo, da pošlje uprava parnikov osobe, da jih varuje. Parniki so nepoškodovani.

Pobilosi na Angleškem.

»Times« tožijo, da je zdaj težavno stvarno poročati o vojski: vlada in občinstvo noče čuti neugodnih poročil Bralci so ogorčeni, če se tudi nepristransko razpravljajo Angliji neugodne stvari. Veliko pisem dohaja tistim, ki pošteno presoja položaj in se psujejo kritiki, češ da so črnogledi itd.

Kljub temu je na Angleškem veliko črnogledov. Kdor čita angleške liste, ve, da jih je veliko, ki niso prepričani o Kitchenerjevi in Greyevi zmagozavesti.

Lordi mornarice izjavljajo, Anglija lahko mirno spi, ker jo čuva mornarica. Znaki časa so pa tako resni, da Angleži le večkrat planejo kvišku iz svojih sanj, osobito, odkar so izvedeli, da cenzura ne dopušča slabih poročil. »Times« trde, da objavljajo listi dobra poročila samo zato, ker o slabih ne smejo pisati. Vlada si je prilastila pravico, da sama zbira in objavlja novice. Za sedanje razmere je odgovoren vojni min. Kitchener, ki ga označujejo kot diktatorja in avtokrata. Prevzel je svoje mesto le, ker so mu prcpustili popolnoma proste roke, ki so pa železne. Angleški poročevalci hočejo vse videti in pisati tako, kakor jim ugaja. Med voj-

Gritznerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in obrt
so najbolj praktična in času
primerna

božična darila!

Tovarna v Durlachu, Nemčija.
Edina zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc

Ljubljana

Sv. Petra nasip 7,

(za vodo),

poleg gostilne »Fajncster«.

10 letna garancija!

ske 1. 1870. so vživali v francoskem taboru popolno svobodo. Molke je pozneje izjavil, da je posnel iz člankov angleških vojnih poročevalcev dragocene migljaje in obvestila o načrtih in o odredbah francoskih generalov, ki jih je lahko dobro uporabil. V angleških kolonialnih vojskah so ostali angleški vojni poročevalci svobodni. Vojaškim koristim se mogla poročila o dogodkih v Afriki le malo škodovati. Trajalo je precej časa, predno so došla poročila v London in od tu nazaj na bojišče; tudi angleški sovražniki navadno niso čitali angleških listov. Zdaj je drugače. Zavezali so zato tudi roke prej samostojnim vojnim poročevalcem. Lord Kitchener je odposlal vse vojne poročevalce iz bojne črte, če tudi je proti sebi razjaril vse angleško časopisje. Rekli so mu, da hoče občinstvo znati, kaj da počenjajo posamezni polki in kje da se vojskujejo. Več polkov je bilo že pohvaljenih, John Bull hoče znati, zakaj da ne hvalijo tudi ostalih polkov; če jim je šlo slabo ali če se jim godi krivica. Vsak oče se pritožuje, ker ne ve, kje da se vojskuje sin. Kanadci, Avstranci in Indijci hočejo o svojih sinovih kaj čitati; drugače se ne bodo več vojskovali. Kitchener pa o teh razlogih noče ničesar čuti rekoč: »Ne grek«. Ima sicer prav, a dogodkov, kakor n. pr. pogibe lji »Audaciousa« bi ne bilo potrebno zamolčati.

Drugi razlog, ki ga v Angliji proti optimizmu vlade navaajo, je večje važnosti. Pravijo, čim slabše novice, temveč prostovoljcev. Ker pa objavljajo le ugodna poročila, tudi prostovoljcev ni.

Poročila iz raznih angleških kolonij so res pesimistična. V Avstraliji vra Delavstvo je proti kapitalistom skrajno ogorčeno. Živila so se strašno podražila. Bada brezposelnih je velika.

Le malo jih je, ki bi slepo verovali, kar trdi Grey.

Iz Amerike.

Delavske razmere so slabe. Rudniki sicer delajo vsak dan, ali težko je dobiti delo. — Jaz se nahajam — piše neki Slovenec — v Grass Valley, Cal., že dva meseca, pa imam smolo, da ne morem dobiti dela. Pred kratkim sem se bil podal v bližnje hribe, kakih 40 milj od tu, kjer se nahaja več malih zlatih jam. Dospevši na goro sem začuden gledal, kaj vse napravijo, da dobijo zlato na površje. Ob velikanskih jarkih, koder teče voda, se nahajajo rudokopi, do katerih vodijo prave kozje steze, tako da mora biti človek, kadar hodí po njih, jako oprezen. Kaj lahko bi se zgodilo, da bi zvrnil svojega rojstva kosti v deročo vodo in bi imel neprijetno kopel. Večinoma pri vsaki jami stoji hiša, kjer stanujejo rudarji. Mule pa igrajo glavno vlogo, ker nosijo na hrbtu težke tovore, da prinašajo rudarjem življenjske potrebščine itd. Ko sem hodil od rudnika do rudnika, sem videl mnogo brezposelnih. Ker sem se pa bal, da bi me sneg ne dobil, sem jo ubral nazaj proti »Travnati dolini«, kjer imamo sedaj lepo vreme, le noči so bolj hladne. — O priliki še kaj. Da ste mi zdravi vsi vrli Slovenci v stari domovini.

FRANČISKAN DIVIZIJSKI ŽUPNIK NA BOJIŠČU.

(S sliko.)

Splošna mobilizacija je mobilizirala v vseh državah tudi veliko duhovnikov. Posameznim divizijam pridelujejo duhovnike iz pastirstva kot vojne duhovnike. Divizijski župnik ima posebno obleko. Razpolaga s konjem in z vozom in tudi jezdari od kraja do kraja. Prideljen mu je vojni cerkovnik in dva trenska vojaka. Vojni duhovnik obiskava samostojno čete.

Četrti zvezek »Svetovne vojske« je ravnokar izšel in vsebuje 3 krasne izvirne celostne slike: Poulični boj v Andenne. — Kako je belgijsko prebivalstvo zavrtno napadlo nemške vojake. — Hijene na bojišču.

Vsebina je sledeča: Vzpored strašne igre. — Brzjavke. — Vpliv Anglije na Rusijo, Francijo in Belgijo. — Vojne napovedi. — Francoski parlament. — Posledice v drugih državah. — Oklic francoske vlade ljudstvu. — Razno o francoskih vojaki. — Nemčija in Luksemburg. — Belgija. — Vojaštvo in trdnjave v Belgiji. — Jean Jaures. — Anglija. — Razno o angleškem vojaštvu. — Zadnji čas. — Nesrečna Belgija. — Gospodarska moč Belgije. — Pohod Nemcev v Belgijo. — Še en opomin Belgiji. — Poročilo belgijskemu kralju o padcu Lütticha. — Lüttich pod nemško upravo. — Od Lütticha do Namurja. — Fort Malonne. — Namur. — Veliki topovi. — Črtice.

Zemljevid Evrope, ki bo priložen enemu prihodnjih sešitkov »Svetovne vojske«, je v delu, ne moremo pa še povedati, kateremu sešitku ga bo mogoče priložiti, gledali pa bomo na to, da ga naročniki čimprej dobe. Zemljevid ne bo nudil samo najboljšo orientacije pri zasledovanju vojnih dogodkov, temveč bo služil tudi za drugačno bodisi zasebno ali uradno porabo kot stenski zemljevid.

Da se postavi za domovino na bojnih poljih padlim slovenskim vojakom dostojen spomenik, se je založništvo »Svetovne vojske« odločilo, posvetiti nekaj sešitkov »Svetovne vojske« tem junakom. Sedmi sešitek, ki izide dne 1. februarja, bo prinesel živatopise mnogih slovenskih vojakov, ki so umrli na bojnih poljih. Životopisi bodo pisani zanimivo, sešitku bodo pa pridejane slike vojakov, katerih životopisi bodo v sešitku. Na ta način se bode zbrala spomenica o vseh slovenskih vojaki, ki so in ki bodo še padli v tej vojski.

V enem nadaljnjih sešitkov se bodo pa pričeli zbirati životopisi in potopisi junaških činov onih slovenskih vojakov, ki so in bodo v tej vojski za njih junaštva odlikovani.

Za naročnika »Svetovne vojske« se vsakdo še vedno lahko prijavi, tudi če je že nekaj sešitkov že posebej kupil in se mu bodo ti sešitki odšteli od naročnine, ki znaša za četrt leta (6 sešitkov) 3 K.

Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Officium in die navitatis D. N. J. C. cum Cantu juxta ordinem Breviarium et Missalis Romani in quo Psalmorum textum melodiis eorum accomodavit Carolus Weimann. — To je prva, davno zaželjena izdaja vatikanskega oficija za Božič, ki izide sredi decembra. Kakor je razvideti iz na ogled doposlane pole, bo izdaja jako praktična. Tisk je zelo razločen, kadence so vse-skozi zaznamovane; knjižica bo zelo popolna, ker bo obsegala vse, kar nahajamo za božični praznik v breviju in misalu, tudi vse tri božične maše z besedilom in notami; pridejane bodo ob koncu tudi lekcije s starejšim, slovesnejšim napevom. Ker bo knjižica zaradi obilnega gradiva precej obširna — obsegala bo namreč 184 strani — bo cena v platno vezanemu izvodu 2 K 60 vin. Da bo mogoče pravočasno dobaviti zadostno število izvodov, naj se vsak, ki si želi omisliti to novo izdajo, takoj oglasi pismeno ali ustmeno v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in se mu bo poslal officium takoj, ko bo dotiskan, pravočasno pred prazniki.

Razredna loterija. Zrebanje 1. razreda III. razredne loterije se vrši v dneh 21. in 22. decembra t. l. V teh dneh se bo izžrebalo 4000 dobitkov v skupne mznescu 579.800 K. Srečke se dobivajo pri Poslovnici c. kr. razredne loterije, pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah.

Nepremočljive vozne odeje.

Tovarna nepremočljivega blaga **August Sattlerja sinovi, Gradec, Landhausgasse, v mestni hiši in nasoroti iste.** Preprodajalci in krajevni zastopniki se sprejmejo. 3363

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki
3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

I. fotograf. in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 32.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

Kranjsko podjetje v Trstu

1500 3 do 400 litrov

svežega mleka

proti pogodb. Cenjene ponudbe pod št. 3417 na upravo »Slovenca«. 3417

Kuharica

1500 službe v kakšnem župnišču. Nastopi lahko s 1. januarjem. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3408.

3408

Greznico

je izprazniti. Kje, se izve v upravi lista pod št. 3410.

3410

Vsakovrstne nove hrastove

SODE

ima naprodaj **AVGUST REPIČ** v Ljubljani (v Trnovem.) Popravila se točno izvršujejo.

Želim stopiti kot

učenka

zmožna že za vsako delo, v špecerijsko ali v trgovino z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 3411. 3411

VINO!

okolu 30 hl starega in okolu 120 hl novega, is najboljšo vrsto grozdja, proda iz svojega glasovitega vinograda v Vugrovcu dr. Ivan Ružič v Zagrebu, Berislavičeva ulica št. 11. 3412 3

Lipovo cvetje

kakor tudi vsa druga zel'sča, cvetja, korenin, lubja, semena itd. kupuje po najvišji ceni

drogerija Anton Kanc, Ljubljana. 3413 Židovska ulica.

Glasbena Matica naznanja svojim članom in vsem Slovincem, da je njen častni član gospod

Ivan pl. Zajc

bivši ravnatelj hrvatske opere, kraljevskega deželne glasbenega zavoda in častni član kraljevega deželne gledališča v Zagrebu, najgenijalnejši skladatelj hrvatskega naroda, velik buditelj glasbene kulture in narodne zavesti med Hrvati, rojen na Reki 2. avgusta 1834, umrl v Zagrebu, dne 16. decembra 1914.

Pozemski ostanki položili so se v častni grob kraljevega mesta Zagreba in veličasten pogreb se je izvršil v znak njegovih izvanrednih zaslug za hrvatski narod po odredbi deželne vlade v četrtek dne 17. decembra 1914 ob 3. uri popoldne z velikimi častmi na deželne stroške.

Večna slava njegovemu geniju!

V Ljubljani, dne 18. decembra 1914.

3418

Odbor Glasbene Matica.

Odvetnik dr. Matej Senčar

vlijudno naznanja, da se nahaja njegova

3400

odvetniška pisarna

sedaj
v PTUJU, Kaiserfeld-ulica šte. 11.

Velika zaloga žalnih klobukov.

Primerna darila za Božič in Novo leto!

Proda se pod „tovarniško ceno“ celo zalogo damskih in otroških klobukov.

Stuchly - Maschke

modni salon

3407

Židovska ulica šte. 3.

Dvorski trg šte. 1.

Popravila vestno in točno.

Cene brez kon-kurencel

Božični pastirski list vojaškega škofa.

Apostolski vojaški vikar, škof Emerik Bjelik, je izdal sledeči božični pastirski list:

»Ljubim vojakom pred sovražnikom in dragim bolnikom in ranjencem pozdrav in blagoslov v Gospodu! Vsak dan se vas spominjam v ljubezni in molitvi pri sveti maši in v svojih molitvah. Sedaj, ko se bliža sveti božični praznik in novo leto, še tem vneteje in vam izrekam najpristronejša voščila. Tisočem v domovini je težko pri srcu, če pomislimo na letošnje božične praznike. Ob razsvetljenem božičnem drevescu bo manjkalo toliko njihovih dragih, ki morajo praznovati mirovni praznik krščanstva daleč od svoje domovine v ledenem mrazu, v neprijaznem kraju sredi vročega boja ali na bolniškem ležišču. Oni, ki so ostali doma, tudi čutijo togo in bol, da morajo biti v dneh najlepših rodbinskih praznikov ločeni od staršev, od žene in dece.

Dragi bratje! Dasiravno prevzemajo nas v domovini in vas na bojišču in v bolnišnicah ista tožna čustva, navendar navdaja isti duh: duh radostne požrtvovalnosti in odrekanja! Svet se je bil nekda pohujšal. Sin božji je moral priti na svet, da ga s pomanjkanjem in trpljenjem, s krvjo in smrtjo odreši greha in zla. Če je kdaj klic božjega mojstra: »Pojdite za menoj!« našel zvestih učencev v velikem številu, ste tudi vi, ljubi vojaki, nasledniki Kristusa, ki s svojim pomanjkanjem in odrekanjem najhujše vrste, mrazom in bolečinami, krvavečimi ranami in pogumnostjo do smrti sledite ubogemu otročiču Jezusu v jasilicah na njegovi poti trpljenja, da priborite svetu mir, po katerem tako zelo hrepeni danes. Vi junaki! Pojmite vse žrtve v krščanskem duhu in naj vas prešinja krščanski pogum. Bodite močnejše neomajne hrabrosti, enaki hrabrosti, ki se ne dajo upogniti pred nobenim viharjem, ki se ne dajo zlomiti po nobeni nevihti! Naj hrumi okoli vas tisočera nevarnost in če vam grozi smrt ter strahoma kliče: »Odkod naj mi pride pomoč?« — zaupajte v Boga. »Ti, Gospod, si moja rešitev! Okrepljeni po njegovi moči, vojski po njegovi roki, zaupajoč v njegovo pomoč, boste lahko prenašali vse težave, muke in nevarnosti in boste pripravljeni za največje žrtve. Kakor je zeleno drevo upanja, božično drevo, prevlečeno z zlatom, kakor sije in se sveti, tako se mora tudi posebno v trpljenju in nevarnosti svetiti luč naše svete vere; pokazati moramo pred svetom, da smo ubogljivi otroci svojega nebeškega očeta, zadovoljni z vsem, četudi je trdo in bridko. Za vami stoje milijoni, ki prosič vzdigujejo roke k nebu. Usmiljeni Bog ne pusti neuslišane tega klica svojega ljudstva, ki je v stiski. Zaupajte! Zato naprej pogumno in zaupajoč v Boga!

Ali vas tare skrb za ženo in deco, za staro mamico? Ne skrbite! Dobrodela ljubav neumorno deluje, z božanskim otročičem Jezusom zahaja k vašim dragim in jim prinaša tolažbo, lajša bedo, otira solze. Sveto pismo in svetovna zgodovina pripovedujeta o neštevilnih junakih. Eno glavno potezo so imeli skupno vsi, namreč veliko, pristrčno zaupanje v Boga, trdno vero, navdušeno samozavest in čisto vest. Temu so se imeli zahvaljevati na svojih uspehih in zmagah. Z veseljem sem sam videl na severnem in južnem bojišču, kako tudi vi v fronti, v strelni črti in v bolnišnicah gojite duha pobožnosti ter iščete in nahajate v molitvi in sprejemanju svetotajstev tolažbe in moči. Vztrajajte v tem duhu! Niste še na cilju. Treba je še biti bitke, priboriti zmage, ki zagotove mir in pokoj dragi domovini. Šele tedaj se odpočijte na svojih lavorikah; potem, ne prej, se vrnete domov z veseljem, vi korenjaki! Tedaj stopite z radostjo na domača tla, vi srečniki! Tedaj se veselite svojega dela, vi nepremagljivi! Tedaj uživajte v krogu svojih dragih plačilo vztrajne zvestobe, vi junaki! Blagoslov božjega otroka Jezusa vas čuvaj, spremljaj in vodi k zmagi! Amen.

Vsem katolikom vsevкупne oborožene sile na bojišču, na vojnih ladjah in v domovini, dalje vsem civilnim osebam, ki se nahajajo pri armadah na bojišču in na vojnih ladjah, je po posebni dispensiji, ki jo je podelila sveta stolica 9. decembra, dovoljeno uživanje mesnih jedi dan pred letošnjim svetim božičnim praznikom (grškokatoliškim vernikom po njihovem koledarju).

Emerik Bjelik,

škof, apostolski vikar c. in kr. armade in mornarice.

„Sveta Rusija“.

IV.

Staroverci.

Poznavalci Rusije trdijo, da se je pristni narodni značaj stare svete Rusije najbolj ohranil med ruskimi staroverci. Veliki Dostojevski in ruski slavjanofili, ki so tako ognjevitost slavili staro sveto Rusijo, so bili po svojem duhu staroverci. Če torej hočemo spoznati staro sveto Rusijo, odkriti tajne globine ruske ljudske duše, pogledati v globoko dušo genijalnega Dostojevskega, pojdemo med staroverce.

Razkol starovercev je nastal sredi 17. stoletja. V ruske cerkvene knjige se je zaneslo veliko rokopisnih in tiskovnih pomot; v ruskih cerkvenih obredih se je udomačilo nekoliko malenkostnih posebnosti, različnih od starega grškega obreda. Moskovski patriarh Nikon se je s pomočjo grške hierarhije odločno lotil poprave cerkvenih knjig. Cerkevni zbor v Moskvi leta 1654 je potrdil popravljen izdajo »službenika« (misala) in nekoliko malenkostnih obrednih prememb v duhu starega grškega obreda. Nižja duhovščina in ljudstvo se je temu upiralo. Patriarh Nikon je svoje reforme izvajal z brezobzirno odločnostjo ter strogo preganjal voditelje nasprotne stranke. Kruto preganjanje je upornike še bolj podžgalo. Nikonovo stališče je bilo omajano. Moskovski cerkveni zbor leta 1666 in 1667 je sicer potrdil popravljen cerkvene knjige in obrede ter izobčil staroverskega voditelja protopopa Avakuma in vse njegove pristaše, a obenem je odstavil nepriljubljenega patriarha Nikona. Protopop Avakum je bil vržen v ječo ter nazadnje skupno s tremi tovariši sežgan. Razkol med uradno cerkvijo in med pristaši starih obredov je bil končno izvršen in ovenčan z mučeništvom. Upor proti novim obredom in proti uradni cerkvi se je razširil po vsej Rusiji. Uporniki so se ponosno imenovali staroverce, uradna cerkev jih pa imenuje razkolnike ali staroobredce.

Mirno, potrpežljivo rusko ljudstvo se je nepričakovano razvnelo ter začelo samo odločevati v verskih in cerkvenih vprašanjih. V 17. stoletju se je ruska »bogoslovstvujoča duša« naenkrat odprla na ves stečaj; niti prej niti pozneje se ni tako razvnel ogenj ruskega krščanstva. Rusija se je z vsi silo začela zavedati, kakor da bi bila edina braniteljica krščanstva sredi vesoljnega potopa. Staroverstvo je sad, ki ga je stoletja nosila ruska cerkev; njemu je oddala svoje najdragocenejše življenjske sokove. Vse globokovern, vse goreče in v zatajevanju utrjeno je bežalo ven iz cerkve na grmade, na morišča, v gozde, v močvirja, v Sibirijo, v inozemstvo. V cerkvi je ostalo vse brezbržno, vse mlačno, neodločno, brezverno, brezplodno. Ruska cerkev je onemela, padla v letargijo. Vse duhovno življenje ruskega ljudstva je odslej šlo mimo cerkve, ki ni imela moči, da bi ga vodila. Tako opisuje ruska revija »Krasnyj Zvon« (1900, št. 1.) nenadni izbruh ruskega ljudskega vulkana.

In kakšen je bil vzrok, oziroma povod tega izbruha? Navidez malenkosten. Poglavitne obredne razlike med staroverci in med uradno cerkvijo so: 1. Staroverci delajo križ z dvema prstoma, uradna cerkev pa s tremi. 2. Staroverci zahtevajo, da se Odrješnikovo ime izgovarja Issus, ne pa Iissus. 3. Aleluja naj se pri službi božji ponavlja dvakrat, ne pa trikrat. 4. Procesije naj se pomikajo od vzhoda proti zahodu, ne pa nasprotno. Sploh same neznatne malenkosti. Zaradi enega prsta, zaradi ene Aleluje in enega nastane tako trdovraten razkol, da cele trume ruskega ljudstva žrtvujejo svoje življenje ali pa prenašajo najkrutejše preganjanje. Gotovo morajo biti še globlji vzroki. Poiščimo jih!

V državnih prevratih in vstajah ob koncu 16. in v začetku 17. stoletja se je rusko ljudstvo politično prebudilo. Z druge strani so se pa v 17. stoletju začele v Moskvo uvajati evropske reforme vojaštva in državne uprave. Tlačanstvo se je poostriilo, nakladala so se nova davčna bremena. Pri vseh teh za rusko ljudstvo neprijetnih novotarijah je sodelovala ruska cezaropapistična cerkev. Cerkevna hierarhija ruskemu ljudstvu že v začetku ni mogla biti simpatična, ker ni bila domača, ampak po večini tuja (grška) in sebična. Ze v stari kijevski Rusiji se kažejo znaki nesoglasja med hierarhijo in verno ljudsko dušo. Še manj priljubljena je bila moskovska hierarhija, ki je v zvezi z moskovskim absolutizmom razdirala staro patriarhalno svobodo. Ljudstvo je še potrpevalo, ko je država v zvezi s cerkvijo poostriila tlačanstvo in nakladala nova bremena. Ko je pa cer-

kev in država v zvezi s tujo grško hierarhijo drzno posegla v stare obrede, najdragocenejše narodne svetinje, tedaj se je vnelo vse nakopičeno netivo, ruska kri je vzkypela.

Razen domačih vzrokov je pri staroverskem razkolu sodeloval tudi bizantinski duh. Rusi so se polagoma »bona fide« navzeli grških verskih nazorov in predsodkov. Od Grkov so se naučili pravoslavje neločljivo združevati z narodnostjo in s starimi narodnimi tradicijami. Grki so jih naučili pretiranega konservatizma in formalizma. Grki so Ruse učili, da so katoličani zašli v krivoverstvo, ker so stari veroizpovedi pridejali eno besedico (filioque), ker si latinski duhovniki brijejo brade, pri sveti maši rabijo nekvašeni kruh itd., katoličanom so očitali celo, da je njihov krst neveljaven, ker je zunanji obred drugačen kakor pri Grkih. Ruski staroverci so pa dosledno sklepali: Če so stari cerkveni običaji in obredi nedotakljive verske resnice, potem jih tudi grška in ruska hierarhija ne sme preminjati. Staroverci torej do skrajnosti pretiravajo bizantinska načela, a ravno v tem razodevajo odločno samostojnost in doslednost.

Staroverstvo je torej upor ruskega ljudstva proti vsemu tujemu in novemu, boj proti zapadu in Bizancu, protest proti državnemu centralističnemu absolutizmu ter proti cezaropapistični in birokratični hierarhiji. Staroverci se borijo za staro patriarhalno Rusijo, za socialno in versko svobodo, branijo stare narodne in cerkvene svetinje. Staroverski razkol je krepak dokaz, da rusko ljudstvo ni brezčutna masa, ampak polno vztrajne energije in odločne volje; v staroverstvu se razodeva izredna verska gorečnost in požrtvovalnost, a tudi neka posebna verska samostojnost in doslednost.

V boju proti Petrovim državnim in cerkvenim reformam se je staroverstvo še bolj utrdilo in razširilo. Vsi odločni in požrtvovalni zastopniki stare svete Rusije so se združili pod zastavo staroverskih brad; mnogi so bili pripravljeni rajši žrtvovati življenje kakor pa brado, ki je »znak podobe božje v človeku«.

V boju proti vsem novotarijam gredo staroverci do smešnih skrajnosti. Strogi staroverci ne uživajo kave, čaja in sladkorja; ne kadijo tobaka, ki je baje zrastle iz hudičeve krvi, ne jedo krompirja, ker je menda krompir tisto jabolko, s katerim je kača Evo zapejljal.

Zgodovina starovercev je polna mučeništva. Ravno preganjanje in mučeništvo daje staroverstvu posebno veljavo in privlačno moč. Mnogi verniki državne cerkve so prepričani, da je staroverstvo popolnejša oblika pravoslavja in da je državno pravoslavje le za mlačne kristjane.

Staroverci pa niso samo trpeli, ampak znali so se tudi junaško braniti in vztrajno upirati. V 17. stoletju so se staroverci utrdili v samostanu Solovec in se sedem let branili proti redni ruski vojski; vstaje donskih kozakov v istem stoletju so bile delo starovercev. Upori »strelcev« (proti Petru Vel.) so bili v zvezi s staroverci. Med svobodomiselnimi kozaki je staroverstvo zelo razširjeno. Kljub svoji skrajni konservativnosti so bili staroverci v 19. stoletju naravnih zavezniki ruskih borilcev za politično svobodo in za socialne reforme.

Staroverci so bili že prva leta v veliki nevarnosti, da vsled svojih notranjih razmer omagajo. Bili so namreč brez škofov, torej tudi brez duhovskega naraščaja in torej v resni nevarnosti, da bodo vsled svoje vneme za stare obrede nazadnje sploh izgubili vse obrede. A njihov razkol se ob tej nevarnosti ni razbil; pač jasen dokaz, kako globoko so njegove korenine. Velik del starovercev se ni ustrašil skrajnih posledic; zavrgel je sploh vse duhovstvo ter se s tem približal protestantizmu. To so takolimenovani »brezpopovci«, ki so se kmalu začeli cepiti v razne majše mistične in racionalistične sekte. Večina starovercev je ohranila duhovstvo. A ker niso imeli škofov, so se morali zadovoljiti s popi, ki so se izneverjali uradni cerkvi; zato so se imenovali »beglopovci«. Po dvestoletnem prizadevanju se jim je vendar posrečilo, da so dobili svojo hierarhijo, in sicer s pomočjo Avstrije.

Ob koncu 17. stoletja se je nekoliko staroverskih družin naselilo v Bukovini. Sedaj je v Bukovini okoli 3000 starovercev; imenujejo se »lipovani«. Njih središče je Belokrynica (rumunsko Fontana-alba), kjer imajo moški in ženski samostan. Leta 1846 so staroverci pridobili bivšega sarajevskega škofa Ambrozija, da se je naselil v belokrynškem samostanu in postal nadškof vseh starovercev. Iz Avstrije se je staroverska hierarhija razširila tudi v

Rusijo. Rusija je v zadnjih desetletjih 19. stoletja staroversko hierarhijo deloma izrečno, deloma pa molče priznala ter se naposled od Avstrije naučila nekoliko verske tolerance.

Staroverci so bili do leta 1905 skoraj vedno preganjeni. A vendar se imeti tudi visoke pokrovitelje, ki so jim olajševali žalostno usodo. V veliko oporo in obrambo jim je bilo njihovo bogastvo, s katerim so pri uradništvu dosegli marsikatero izjemno ugodnost. Sedanja svoboda v ustavni Rusiji zanje ni povsem ugodna. Staroverstvo je bilo namreč rojeno v preganjanju in se je širilo posebno zato, ker je bilo ovenčano z mučeniškim vncem. Svoboda v zvezi z modernimi dejanji je zelo nevarna njih notranji organizaciji in življenjski moči.

Še sedaj se lahko spozna, da je res najboljši, najtreznejši in najvernejši del ruskega ljudstva zbežal v staroverstvo. Staroverci se namreč še vedno pred vsemi drugimi Rusi odlikujejo po svoji treznosti, delavnosti, spretnosti, vztrajnosti in poštenosti. Med njimi vlada izredna solidarnost; povsod se razodeva organizatorski talent in podjetnost. Ni čuda, da so se povzdignili do tolikega blagostanja. Lahko se reče, da je velika večina ruskega narodnega bogastva v staroverskih rokah. Najbogatejši ruski trgovci so staroverci. Peščica bukovinskih starovercev ima znaten gospodarski vpliv; dolgo so popolnoma obvladovali sami trg v Bukovini.

Število starovercev je težko določiti. Splošno se ceni, da štejejo nad 10 milijonov duš. Njih bodočnost je negotova. »Brezpopovci« bodo prej ali slej razpadli v manjše racionalistične in mistične sekte; ta proces se naglo vrši, odtod tako hitro napredovanje ruskega sektantstva. »Popovci«, ki priznavajo staroversko hierarhijo, se bodo morali kdaj pridružiti deloma ruski uradni cerkvi, deloma se pa zedinili s katoliško cerkvijo. A vse to je zelo negotovo in še zelo daleč. Solovejev in mnogi drugi Rusi so bili prepričani, da bodo staroverci povečini postali katoličani, ko se v Rusiji dovoli popolna verska svoboda. A pomisliti je treba, da se staroverci v vztrajno žilavostjo držijo svojih tradicij, ki katoliški cerkvi niso posebno naklonjene. Edina resnejša vez med staroverstvom in katoličanstvom je vztrajni staroverski boj proti cezaropapizmu, oziroma boj za versko neodvisnost od države.

Goreči lvovski metropolit Šeptickij se je dogovarjal z bukovinskimi staroverci, a brez vidnega uspeha. Staroverski moskovski tehnik »Cerkov« je leta 1909 (št. 46) pisal, da so zastopniki katoliške cerkve v zadnjih letih staroverce večkrat nagovarjali, naj se zedinijo s katoliško cerkvijo. Lvovski metropolit Šeptickij je leta 1909 nemu izmed najvplivnejših staroobredcev pisal zanimivo pismo, v katerem pravi, da katoliška cerkev priznava veljavnost staroverske hierarhije ter jih hvali, da so ohranili načelo neodvisnosti cerkve od državne oblasti. »Cerkov« piše, da je to pismo napravilo »velik, neizbrizen vtisk«. Staroversko glasilo se sicer še ne more vneti za unijo, a priznava, da se posledice občevanja med katoličani in staroverci še ne dajejo preračunati. Rusko državno cerkev pozivlja, naj se od katoličanov uči prijaznosti do starovercev.

Iz tega bi smeli sklepati, da so staroverci bližje katoličanom kakor pa ruskemu uradnemu pravoslavju, kakor je bila tudi stara sveta Rusija katoliški cerkvi gotovo bližja kakor pa sedanje uradno rusko pravoslavje.

Naročajte „Slovenca“!

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše ljubljene hčerke, ozir. sestre, gospodične

Pavle Ženko

kakor tudi za časteče spremstvo in poklonitev krasnih cvetk, izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo p. n. uradništvu za poklonjeni venec in številno spremstvo, ter prijateljem in znancom iz D. M. v Polju in iz Borovnice za udeležbo pri pogrebu.

V Ljubljani, 18. decembra 1914.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Kontoristinja

lično službo v kakšno pisarno ali kot blagajničarka v mestu ali na deželi. Sprejela bi tudi mesto vzgojiteljice. Blag. ponudbe na upravo „Slovenca“ pod M. M. št. 3384.

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambilijev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Sprejme se **prodajalka** 3401
oziroma **blagajničarka**

Povpraša naj se v zavodu za tehnične in elektrotehnične naprave, Dunajska c. 22.

Služba
cerkvenika

na neki večji župniji na Dolenjskem se takoj odda. Ozira se le na prosilce samega stanu. Kje, pove uprava tega lista pod št. 3402. (Znamka za odgovor.) 3402

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

2 stanovanji 2

vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin, se odda takoj ali za februarjev termin v II. nadstropju. Vpraša naj se v Židovski ulici št. 1, I. nadstropje.

Istotam se odda takoj

meblovana soba
s posebnim vhodom. 3315

Med

garantiran čisti naravni čebelni med

5 kg škatlja 9 K 3 kg škatlja 5-40 K

pošilja 3368

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko

Predivo

(strio) kakor tudi

neotrito predivšeje

v snopju kupuje po najvišjih cenah, vsako množino Miha. Omahen-ov naslednik F. S. Škrabar v Višnjigori. — Blago plačam takoj ter boljše, kot vsakdo drugi. Trgovci z večjimi množinami se vabijo k ustnemu razgovoru. 3389

Orožje in kolesa

na obroka. — Posamni deli najceneje. Ilustrovani ceniki zastoj.

F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev Opočno ob drz. žel. 2124, Češko, 4733

Sprejme se takoj

pekovski vajenec

poštenih starišev. Prednost ima, kdor se že pekarije uči in bi moral vsled sedanjih izrednih razmer izstopiti. Kje, pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 3370.

Najcenejši nakupni vir
volne za pletenje

vseh kakovosti.

Izdelovanje životnih pasov, nogavic, snežnih čepic, zimskih zapestk in kolenogrejev.

Toni Jager

Ljubljana, Židovska ulica 5.

2781

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa pred duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpeznega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Velika okazijska prodaja za Božič!

Konfekcija za dame in gospode po znatno znižanih cenah.

Pri nakupu blaga za K 100 — dobi vsak odjemalec brezplačno damski večerni ali moški dežni plašč. 3388

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5—6.

Franc Kos

Ljubljana,
Sodna ulica.

Podpirajte domačo
industrijo!
Stare nogovice se
ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderne, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. postrežba sester križark). Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerno. V sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

Priporočamo hitre

159

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmrl nasl. Katinka Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6. Izborna blago. Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid „Slovenske Straže“.

Ovčje volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in ne-
očisto po brezkonkurenčni ceni.
Posebno pa se plača lepo belo
oprano po najvišji ceni, ki se zanjo
lahko nudi.

Odlikovan na razstavi v Badoljici leta 1904 s častno
diplomo in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinije vrste,
posebno pripo-
ročljivo proti ku-
žnim boleznim, se
dobi pri Gabrijelu
Eržen, Zapu-
že pošta Be-
gunje pri Les-
cah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. Cene zmerno.

3167

Kranjska deželna vinarska zadruga
v Ljubljani (deželni dvorec.)

Opozarjamo slavno občinstvo in tiste še po-
sebno, ki se interesirajo za prava domača razno-
vrstna namizna in desertna vina, in sicer

Belokranje, Dolenc in Vipave.

Vina so zajamčeno pristna, tako, da jih tudi ča-
stita duhovščina zanesljivo rabi za sv. maše.

Vina se oddajajo od 56 l dalje. Desertna v
butelkah. Postrežba točna in solidna, cene nizke,
posebno, ker Deželna vinarska zadruga ne stremi
po dobičku, ampak da povzdigne promet domačih
vin kolikor mogoče. 2332

**O kakovosti vin se lahko vsak-
do prepriča v Unionski kleti v
Ljubljani, kjer se točijo vina sa-
mo Deželne vinarske zadruge.**

Istrsko vino

Priporočam svojo zalogo raznovrstnega
vina: belega, črnega, šiljerja, reloško za
steklenice po zmernih cenah. Trgovci naj
pošljejo svoje sode na naslov

Josip Antunac, posestnik, Levade, Istra.

Na željo se pošljejo tudi vzorci, a le za večja
naročila.

Ob splošnem pomani-
kanju denarja le

praktična

božična darila.

Telesno perilo

(lastnega izdelka).

Ovratniki in manšete.

Zepni robci

z luknjič. robom, tucat od K 1-90
višje.

Kravate.

Otroško perilo.

Opreme za krste.

Predpasniki.

Spodnja krila.

Božična darila.

Kopalni plašči.

Brisače za kopanje.

Dr. Jägerovo perilo.

Dr. Lahmannovo perilo.

Tetra-predmeti.

**Volneni telovniki za go-
spede in dame.**

Trebušni in koleno-grelci.

Božična darila.

Zilo-grelci in snežne čepice.

**Gamaše in dokolenice za
turiste.**

Rokavice iz usnja in volne.

Cepice za drsalce in sankate.

Nogavice za dame.

Nogavice za gospode.

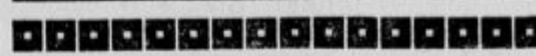
Klobuki za gospode

(najboljša znamka)

priporoča trgovina perila in modnega
blaga 3387

C. J. Hamann.

Ustanovlj. 1866.

Francosko žganje

z mentolom, steklenica po 50 vin., proti
revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpo-
šilja po povzetju 3278

Osvald Dobeic

Ljubljana, Martinova cesta 15.

Preprodajalec dobe popust.

Slike iz vojne.

Kapucin na bojišču.

Robert Michel piše v »Österr. Rundschau« z bojišča sledeče: Kapucin oče Kajus je prideljen kot vojaški duhovnik meranskemu bataljonu deželnih strelcev. Odkar so deželni strelci odšli iz svoje garnizije do današnjega dne, deli z njim vse njih napore. Noče jezdit in noče se voziti, koraka peš s priprostimi vojaki ramo ob rami, vedno pripravljen pomagati, kadar je pomoč potrebna. Skupaj z vojaki spi v strelskem jarku, ostane pri njih, kadar se vojskujejo in ko naskakujejo. V bojih, ki trajajo po več dni v strelski črti, ga je povsod videti. Osrčuje vojake in jih opozarja, naj zaupajo v Boga. Pater Kajus je opravljal nekoč še zdravniško službo v ognju, ko ni imel bataljon zdravnika. Niti enega ranjenca ni izpustil iz strelske črte neobvezanega. Vrh griča pridobljenega s krvjo stoji pater Kajus v svoji rjavi kapucinski halji, odkrit, pred božjim oltarjem in čaka vojakov, ki prihajajo k sv. maši. Vrnili se je iz strelske črte, da ob Vseh svetih mašuje brigadi deželnih strelcev. Oltar je priprost; zbili so ga z nekaterimi deskami pa ga okrasili z zelenjem. Primeren bojišču. Poleg oltarja mizica, na njej polno hrabrostnih svetinj, ki jih bodo razdelili po maši. Vsaka stonija odpošlje iz strelskih jarkov nekaj vojakov. Plazijo se morajo, da jih ne zapazijo Rusi. Mali oddelki se zbirajo, prihajajo tudi častniki. V bojni črti boj ne sme počivati. Strelja se naprej; tudi havbična baterija vkopana pod gričem, večkrat zagrmí. Ko se pater Kajus prvič prekriža, ponovi več tisoč krepkih palcev znamenje sv. križa čez čelo. Pri maši strežeta patru Kajusu še dva vojaška duhovnika; neki ulanski nadporočnik mu ministrira. Nihče seveda ne more jamčiti, če bo mogoče mašo tudi končati. Rusi od časa do časa mečejo tudi sem granate. Odlikovan je bil pater Kajus Perathoner z zlatim zaslužnim križem s krono. Časte in spoštujejo ga častniki in vojak.

Nevidni zrakoplovci.

Danski listi pišejo: Nemški zrakoplovec se je prikazal nad Commercy in vrzel bombo na kolodvor. Ko se je nekaj letalcev dvignilo, da bi ga ujelo, je izginil. Frtncoski listi pripominjajo, da se nemški zrakoplovci poslužujejo nove iznajdbe, marveč priprave na letalih, s pomočjo katere napravijo velike oblake dima. Ako jih sovražnik začne zasledovati, morejo o teh oblakih izginiti in trenutno postati nevidni.

Otroci umorjenega prestolonaslednika strežejo ranjenim vojakom.

Na gradu Konopište pri Benešovu, kjer je ranjeni prestolonaslednik navadno živel s svojo družino, so priredili vojni lazaret za ranjene vojake. V krasnih sobanah, kjer sta pred nekaj meseci prestolonaslednik in njegova soproga pozdravila nemškega cesarja kot svojega gosta, ležijo sedaj ranjenci. Posebno skrb za te vojake kažejo otroci pokojnega Franca Ferdinanda. V spremstvu grofice Henrike Chotek nakupujejo po beneševskih trgovinah najrazličnejše predmete za svoje vojake. Vsak ozdravljen vojak dobi pri odhodu iz Konopišta poseben dar iz rok prestolonaslednikovih otrok. Ljubezen in skrb, ki jo imajo otroci umorjenega prestolonaslednika do ranjenih vojakov, je ena najlepših prikazni, ki spremljajo to vojsko. Umor prestolonaslednika je prinesel vojsko in njegovi otroci skušajo lajšati po tej vojski povzročeno trpljenje.

Kadar padajo granate...

Ondan je prinesel »Den« izvirni dopis vojnega kurata. Pismo se glasi: Hitim pisati mrtvaški zapisnik. Vojaški zdravnik izvršuje vizito maroder-

jev. Dopoldne kar naenkrat mine. Je ob 1. uri popoldne. Na kosilo ni časa misliti, navadno kosimo zvečer. Kar zabučí grozni zvok, podoben tulečemu vetru, stisnemo se nehote k tlom, prileteč pok nam udari na uho. Granata je padla pred našo barako. Granate padajo v večjem številu, udarjajo bližje in dalje. S prepadenimi obrazi stojimo skoraj tri ure, nihče ne črne besedice. Skriti se nimamo nikamor, zakaj zakopati bi se morali dva metra globoko v zemljo, da bi bili deloma na varnem. Ob 3. uri smo zaslišali sikanje, ki ga ne bomo nikdar pozabili. Vržemo se na tla. Krogla je prodrla streho naše barake. Namah je bilo vse razbito. »Hiša« nam je stala v plamenu. Popademo svoje reči, pa bežimo, ne, drvimo k skali, oddaljeni kakšnih 300 metrov od barake. Še parkrat je padla granata na tla nekaj korakov proč od mene. Grozne so eksplozije granat. Stiskamo, krčimo in krijemo se pod skalo. Naenkrat je vas v plamenu. Šrapneli pokajo, granate padajo in iz vasi se slišati krik in vik na pomaganje. Dve hiši je granata grozno razbila. Slučajno so si izbrale granate za žrtev naše obvezališče in barako, kjer so ležali ranjenci. V somraku so ostavili pečino, pa smo si poizkali drugo obvezališče na spodnji strani vasi. Ogenj je kaj hitro uničil moj fotografski aparat z mnogimi posnetki, ki so mi bili toli dragi. Med drugimi tudi grob padlega poročnika Pospisila iz Velikega Medrečja. Ali človek vse pozabi, da si le reši golo življenje. Tukajšnjih prebivalcev ni skoraj na pregled. Kraj je peščen, kamenit, reven, kar se tiče skal, je podoben Moravskemu Krasu. Ta kraj je že precej daleč v Ruski Poljski. Naš 81. polk se drži naravnost junaško, zlasti če pomislimo tukajšnje okoliščine. Vse to se je zgodilo 27. novembra, na dan, ki ga ne bo nikoli pozabil nihče izmed nas. Živce imam sicer kakor konopce, ali tedaj le ni bilo mogoče zatisniti oči.

Kaj pišejo vojaki.

»Češki Dennik« poroča: Mestni stražnik Karol Strejc je bil pozvan pod orožje in je moral odriniti na severno bojišče. Dolgo časa ni bilo o njem ne duha ne sluha. Ali nedavno tega je pisal pismo, da je v ruskem ujetništvu. Iz lista smo pobrali to-le: Draga žena in otroci! Najprej vas srčno pozdravljam in poljubljam. Obenem vam naznanjam, da so me Rusi ujeli in odvedli v Azijo skoraj na kitajsko mejo. Ne mine mi dan, da se ne bi zmislil na vas s solzo v očeh. Oddaljen sem od vas 7000 kilometrov, bivam v kraju, ki ni daleč od Čergenta in Taškenta, kjer žive Kitajci in Kirgizi. Naše popotovanje sem je trajalo 5 tednov, deloma peš, deloma po železnici in po ladjah. Samo na ladji smo se vozili celih 6 dni. Dostikrat gledam zamišljen na orjaški žar bljuvajočega ognjenika, ki ga vidimo vkljub znatni daljavi. Gledam Kitajce v njih kožuhih, v katere so skoraj vsi skriti. Njih barake napol v zemlji so pravi pravcati brlogi. Narejene so domalega iz lesa in slame, zakaj kamna ali opeke ni mogoče dobiti tukaj. — Videl sem tudi Moskvo. To je krasno mesto, z mnogimi visokimi zvoniki in veličastnimi božjimi hrami: panorama, ki je ni mogoče popisati. Vse strehe so pokrite s pločevino. Bil sem tudi v ruski cerkvi. Tu so vsekako jako pobožni ljudje. — Reke so ponekod jako široke, namreč 500 metrov in več. Na mnogih je videti parnike. Tudi sem videl na tisoče divjih gosi, mnogo štorkejev in drugih ptic. Sadje je tukaj jako drago, ker je razmeroma malo sadnega drevja. Zato je pa meso bolj poceni. Funt govejega mesa stane 8 kopejk (20 vinarjev), prašičevega pa, ki ga je tukaj malo, 20 kopejk. Funt kruha stane 4 vinarje. — Da bi vi videli te ruske kozake! To so vam jahači! Človeku se zdi, da so priraščeni na konjih. Veselim se vrnitve k vam — oh, da bi bilo to že kaj kmalu — veselim se, da bomo spet skupaj živeli zdravi in veseli. S tem končam svoje pismo in poljublja posebno tebe; ljuba žena in zlati otročki, tvoj Karol.

Rusko gospodarjenje po Galiciji. — Oropani grad v Podhorcah.

»Nowa Reforma« piše: Petrogradski dnevniki prinašajo iz Lvova, da so bile številne in dragocene zbirke v Podhorcah oropane. Na podlagi informacij iz raznih galiških mest, zlasti iz Stryja, Drohobycza, Jaroslawa, kjer so gospodarili Rusi, smemo biti prepričani o tem, da so ruski vojaki na povelje oblasti in višjih častnikov izvršili ta rop. Ko so kozaki grad oropali, so odpeljali opravo na več vozeh. Oskrbnik gradu je prosil poveljujočega častnika za intervencijo. Častnik je letel na grajsko dvorišče, klel in grozil svojim ljudem s samokresom. Komaj se je oddaljil, so kozaki še hitreje nadaljevali

svoje delo. Čez par ur se je častnik vrnil, ne vede, da ga oskrbnik na skrivnem opazuje. Častnik je prišel na dvorišče, pregledal polne voze, pokril jih skrbno s platnom in zmerjal vojake, ker niso dosti povezali.

Bronislav Kryczyński pravi v »Wiedeńskem Kurjerju Polskem« o dragocenosti tega gradu: »smelo povem: Imeli smo v Galiciji samo dva taka Panteona: Wawel v Krakovem in grad v Podhorcah.«

»Proti tej čisto navadni tatvini naše narodne lastnine moramo najenergičneje protestirati,« piše pred drugim Kryczyński ob misli, strašni za Poljaka, da so prazne dvorane muzeja Ossolinskih in gradu v Podhorcah.

Cesar Viljem II. v hiši, kjer sta se sedela Bismarck in Napoleon III.

»Piccolo« poroča iz Berolina: 10. oktobra se je cesar Viljem mudil v Doncheryju pri Sedanu in je ob tej priliki obiskal tudi znano hišo »de la premiere entrevue«, kjer sta se 2. septembra 1870 zjutraj sedela Napoleon III. in Bismarck ter je francoski cesar zaman skušal doseči milejše pogoje za kapitulacijo. V hišici še vedno stanuje takratna gospodinja Fournaise Liban; tedaj je bila stara 27 let, danes jih ima 71. Liban je pripovedovala nekemu poročevalcu: »Tedaj sem dobro vedela, kdo sta bila moža, ki sta prišla v mojo hišo; topot pa, ko je prišel nemški cesar, prvi četrt ure nisem vedela, kdo je, ki je z mano tako prijazno kramljal. Govorila sem z njim svobodno kakor z vsakim drugim in on mi je ravno pravil, da pošljajo Francozi proti Nemcem celo Maročane, Senegalce in druge divjake, ko mi je opazka visokega častnika odprla oči, s kom govorim.« Cesar Viljem je pustil ženi štiri cekine in svojo sliko. Na vizitko je pa cesar napisal svoje ime: »Guillaume I. R.« Princ Valdemar se je podpisal na list papirja: »Waldemar, fils du Prince Henri de Prusie, grand admiral frere de l'Empereur.« Tudi tajnik je pustil ženi cekin. Ko je Liban pripovedovala o visokem obisku, je menila: »Velik je in nima tako hudih oči kakor Bismarck.«

Zlate svečnice: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
stati sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Poslano! Zelo važno v vojnem času!

Tukajšnja največja trgovina briljantov, zlatnine in srebrnine, zelo velika izbira stojičih budilk, naznanja, da se bodo do Novega leta prodajala

lepa božična darila

po stari nizki ceni, kolikor časa bo trajala ta zaloga. Pozneje bode vse blago radi pomankanja dobave in kurza za 20% dražje.

Kot lepo božično darilo kupite svojim v vojno vpoklicanim

armadno žepno budilko,

na katero se ponoči vidi, ter jim jo pošljete na vojno pošto zanesljivo in poštne prosto.

Novi cenik

za leto 1915, ki bo izšel okrog 10. decembra t. l., bo obsegal

poleg koledarja

in drugih novosti posebno najnovejše spomine iz sedanje vojne.

Isti je dobiti brezplačno in poštne prosto. Naj se v nobeni hiši ne pogreša. Naročite si ga takoj ali se osebno ogledate.

F. Čuden v Ljubljani

Prešernova ulica, nasproti Frančiškanske cerkve. 3269

Edino zastopstvo. Vojna nikel. ura, ki se prične z usnjem na roko K 6.—, Edino zastopstvo.

Absolutno zjamčeno, pristno

! VINO !

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašina in namizna vina letnika 1912 po 56 K in letnika 1913 od 40—45 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščino. — Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli se znaten popust in tudi istim, ki pošljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko žganje, cena 2 K 20 vin. za liter. Večje množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagal“

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3228

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognac, Malaga, rumi itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Priporoča se modna trgovina

Ljubljana **Peter Šterk** Stari trg 18

Ia kakovosti zimsko in drugo perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejše bluže, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in vse potrebščine za šivilje, moški klobuki in čepice. Velika izbira kožuhovine itd. Vse po priznani najnižjih cenah. 396

Prostovoljna dražba.

V mlekarni na Svetju pri Medvodah se bode prodajalo

v torek, dne 22. decembra 1914

100 prešičev

in sicer: mladiči od 7 tednov naprej, peršutarji, svinje za pleme in za rejo, 1 merjasec ter korenje, pesa in repa. 3398

Začetek dražbe ob 8. uri zjutraj.

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene iz pliša ali suknja vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in konfekcijski trgovini

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3
Medarske ulice

Ceniki na zahtevo brezplačno.

2909

Kupuje

6. Podpečan, Ljubljana

Nova hiša Kranjske hranilnice (Gradišče)

večja volna

Priporočam najtopleje

pleteno in vezeno volneno blago vsake vrste

ki je izdeljujejo najbolj

zmožni tovarnarji,

katerih

edino zastopstvo na tukajšnjem trgu imam.

Velespoštovanjem

C. J. HAMANN

Ustanovljeno 1866.

3376

Ljubljana.

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najspodobnejša tvrdka in izposojevalnica KLAVIRJEV IN HARMONIJEV

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

EDINI ZALOŽNIK dvornih in komornih tvornic: B5-

senderfer, Hüzl & Heitzmann, Fürster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubberger & Gloss, Holmann in Hofberg (amerik. harmoniji). 1033

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Ogledajte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemnine najnižje. Zamena najugodnejša. Uglavljanje ter popravila strokovno in cenovno. Ker imam zgoraj navedene prve in kratek izkušnje in jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofena“ pri kršiteljih, ki se drznajo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANA HOFBAUER

Imeteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandero, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vozenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

M. Rosner & Co.

v Ljubljani

veležganiarna sadja in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s. t.

2349

Slivovko

Brinjevec

Hruševce

Tropinovec

pristnost zjamčena

Vermut - vino

najboljše kakovosti

ugodne cene

vzorci na razpolago

Singerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in obrt

so najbolj praktična in časa primerna

božična darila!

Tovarna v Wittenbergu, Nemčija.

Singer Co. akc. družba šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

kovarna dežnikov
Ljubljana, Mostni trg 15.

Djakovski mlin na valjčke d. d. v Djakovem.

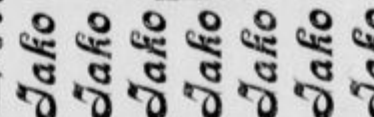
Zastopstvo za Kranjsko:

A. Švara, Ljubljana.

Zahtevajte v lastnem interesu edino specialno pristno

pšenično moko

znamka:

ker je ista ne samo najboljše, ampak tudi najcenejša. 4